

Komunikacja w rejonie cmentarzy

Aż do wtorku, 3 listopada obowiązywać będą zmiany w kursowaniu autobusów miejskich w rejonie cmentarzy. W niedzielę, 1 listopada komunikacja miejska w Radomiu będzie bezpłatna dla wszystkich pasażerów!

str. 2

Sytuacja w szpitalach

Coraz więcej przypadków koronawirusa w regionie radomskim – dziennie przybywa po 200 chorych. W Radomskim Szpitalu Specjalistycznym w poniedziałek przebywało ok. 130 pacjentów z COVID-19, nie tylko z regionu radomskiego.

str. 4

Kryterium uliczne

Radni PiS uznali, że Andrzej Wajda nie jest godny, by być patronem pierwszego odcinka trasy N-S i w głosowaniu odrzucili jego kandydaturę. Bez problemu natomiast wszyscy zgodzili się, by dwóm rondom patronowali Krystyna Zapala i Antoni Jacek Jerz.

str. 5

Pamięć o tych, którzy odeszli...

Wspominamy znanych i zasłużonych dla Radomia i regionu, którzy zmarli między 1 listopada 2019 a 25 października 2020.

str. 6-7

Podział punktów

Radomiak Radom zremisował 2:2 w zaległym meczu 8. kolejki Fortuna 1. Ligi z GKS-em Tychy. Pojedynek w końcu został rozegrany na stadionie przy ul. Narutowicza 9 w Radomiu.

str. 11

B E Z P Ł A T N Y

TYGODNIK

ISSN 1895-8451

NR 742 PIĄTEK – CZWARTEK 30 PAŹDZIERNIKA – 5 LISTOPADA 2020

NAKLAD 10 000

Fot. Szymon Wykrota

Myślę, czuję, decyduję

„Chcę dziecko z wyboru, nie z gwałtu i terroru”, „Nie walczę o śmierć na żądanie!!! Walczę o prawo wyboru”, „Przepraszamy za utrudnienia, mamy rząd do obalenia” – pod takimi m.in. hasłami od piątku odbywają się w Radomiu protesty przeciwko zaostreniu ustawy antyaborcyjnej.

str. 3

AUTOPROMOCJA

NORBI i DAWID
budzą RADOM

poranki są...

GORĄCE

aha...
aha!

radio **rekord**
106.2 FM

SŁUCHAJ! od 6 do 10

REKLAMA

rhm
radomskie hale mięsne
Wenera 10a/Szarych Szeregów

**ZAWSZE UDANE
BEZPIECZNE ZAKUPY**

ŚWIEŻE PRODUKTY OD REGIONALNYCH PRODUCENTÓW, OGROMNY WYBÓR ODZIEŻY, BUTÓW, TOREBEK I DODATKÓW MEBLE I DODATKI DO WNĘTRZ

Komunikacja w rejonie cmentarzy

Aż do wtorku, 3 listopada obowiązywać będą zmiany w kursowaniu autobusów miejskich w rejonie cmentarzy. W niedzielę, 1 listopada komunikacja miejska w Radomiu będzie BEZPŁATNA dla wszystkich pasażerów!

Dla autobusów miejskich będą obowiązywały następujące rozkłady:

– **piątek, 30 października** – rozkłady powszednie ze zwiększoną częstotliwością linii 4, 12 i 13

– **sobota, 31 października** – rozkłady sobotnie ze zwiększoną częstotliwością linii 1, 4, 7, 8, 12, 13, 17 i 21, rozkłady sobotnie linii 2, 3, 5, 6, 9, 10, 11, 14, 15, 18, 19, 23, 25 i 26 (standardowe), rozkład sobotni linii 16 z przesunięciami godzin odjazdów wybranych kursów ze względu na wydłużone czasy przejazdów, spowodowane objazdem odcinka ul. Limanowskiego, rozkład specjalny linii 24 (większość kursów na trasie do pętli Małęczyn Nowy), uruchomienie dodatkowych linii C9, C15, C21 i CM oraz zastępczej Z21;

– **niedziela, 1 listopada** – rozkłady niedzielne ze zwiększoną częstotliwością linii 1, 4, 7, 8, 12, 13, 17 i 21, rozkłady specjalne ze zmniejszoną częstotliwością linii 3, 9, 11 i 23, rozkład sobotni linii 6 oraz rozkłady niedzielne linii 2, 5, 10, 14, 15, 18, 19, 25 i 26 (standardowe, choć w przypadku rozkładu jazdy linii 6 czasy przejazdów będą nieco inne niż w pozostałe soboty), rozkład sobotni linii 16 z wydłużonymi czasami przejazdów z powodu objazdu odcinka Limanowskiego, rozkład specjalny linii 24 (większość kursów na trasie do pętli Małęczyn Nowy), uruchomienie dodatkowych linii C4, C9, C15, C21 i CM oraz zastępczej Z21;

– **poniedziałek, 2 listopada** – rozkłady powszednie ze zwiększoną częstotliwością linii 4, 12 i 13;

– **wtorek, 3 listopada** – rozkłady powszednie ze zwiększoną częstotliwością linii 4, 12 i 13.

Zwiększenia częstotliwości kursowania autobusów 1 listopada obejmą prawie cały dzień, a potem wczesnych godzin porannych, a potem wieczornych (od ok. godz. 18, w zależności od linii). 2 i 3 listopada zmiany będą obowiązywać wyłącznie w godz. ok. 9-17, a 31 października w godz. ok. 9.30-17.

OBŚLUGA KOMUNIKACYJNA CMENTARZA NA BORKACH

Dojazd do cmentarza zapewnią autobusy stałych linii miejskich 1, 7, 8, 12, 13, 14, 16 i 17. W sobotę i niedzielę zostaną także uruchomione linie dodatkowe C9, C15 i CM.

Linia C9 – sobota co ok. 15 minut – niedziela co ok. 5-7 minut

Trasa linii: OS. PRĘDOCINEK, Armii Krajowej, Brata Alberta, Michalczewskiego, Jana Pawła II, al. Grzeczmarowski, Dowkontta, 1905 Roku, Maratońska, BORKI/CMENTARZ.

Linia C15 – sobota co ok. 32 minuty – niedziela co ok. 32 minuty

Trasa linii: JANISZPOL, Słowackiego, 25 Czerwca, Sienkiewicza, Mickiewicza, Traugutta, Narutowicza, Limanowskiego, Tytoniowa, 1905 Roku, Maratońska, BORKI/CMENTARZ.

Uwaga! Ostatnie dwa kursy linii C15 każdego dnia będą wykonane tylko do przystanku Maratońska/ Limanowskiego 02 (po stronie cmentarza). Stamtąd autobusy pojadą do zajezdni Slepowron. Nie będą wtedy zwracały przed skrzyżowaniem z ul. Dębowa w celu dojazdu do przystanku Borki/ cmentarz III 01 (w stronę ul. Limanowskiego).

Linia CM – sobota co ok. 8 minut – niedziela co ok. 3 minuty

Trasa linii: BORKI/CMENTARZ,

Maratońska, 1905 Roku, Dowkontta, Poniatowskiego, pl. Dworcowy (powrót: bezpośrednio Poniatowskiego), Traugutta, Żeromskiego (powrót: Wałowa, Lekarska, Tochtermana), Malczewskiego, Warszawska, Kusocińskiego, Chrobrego, Mieszka I, Ofiar Firleja, FIRLEJ/CMENTARZ (powrót: Ofiar Firleja, Warszawska, Aleksandrowicza, Mieszka I)

Uwaga! Linia ma charakter pośpieszny – będą dla niej obowiązywać wyłącznie poniższe przystanki: Borki/cmentarz I 01 (w zatoce obok bloku Maratońska 3 – dla wsiadających); Maratońska/Limanowskiego 02 (obok cmentarza – tylko dla wysiadających); 1905 Roku/Obrońców 05 i 06 (w obu kierunkach); Ponia-

tosa): linie 12, 21, C21, Z21.

Uwaga! 31 października i 1 listopada odjazdy z tymczasowego przystanku Firlej/cmentarz 05, zlokalizowanego w zatoce obok pawilonów handlowych przy ul. Ofiar Firleja, będą odbywać się przeważnie w kolejności przyjazdów autobusów w to miejsce, w związku z czym mogą wystąpić różnice między czasami rozkładowymi a rzeczywistymi.

Linia C4 – niedziela co ok. 8-9 minut
Trasa linii: ŻEROMSKIEGO/TRAUGUTTA, Żeromskiego (powrót: Wałowa, Lekarska, Tochtermana, Traugutta), Malczewskiego, Warszawska, 11 Listopada, Chrobrego, Mieszka I, Ofiar Firleja, FIRLEJ/CMENTARZ (powrót:

Uwaga! Ostatni kurs linii Z21 w sobotę i dwa ostatnie kursy w niedzielę zostaną wykonane tylko do przystanku Warszawska/rondo 09 (w kierunku centrum Radomia). Stamtąd autobusy pojadą do zajezdni Żakowice. Nie będą wtedy zwracać na rondzie w celu dojazdu do przystanku Warszawska/Rondo 10 (w kierunku Firleja).

OBŚLUGA KOMUNIKACYJNA CMENTARZA W CEREKWI

Dojazd w rejon cmentarza w Cerekwi (w gminie Zakrzew) zapewnią autobusy linii 8. W sobotę w godz. ok. 9-17 (co drugim kursem) i w niedzielę w godz. ok. 8-18 (większością kursów) trasa tej linii będzie przebiegać od ul. Wolanowskiej przez Wapienną do tymczasowego przystanku końcowego Cerekiew 01, zlokalizowanego obok bramy stacji wodociągowej (zawracanie na terenie stacji będzie odbywało się bez pasażerów, dlatego prosimy nie wsiadać tam wcześniej do autobusów). Część kursów (co drugi w sobotę i co czwarty w niedzielę) będzie realizowana po trasie podstawowej, czyli ul. Wolanowską do pętli Kierzków i z powrotem. W sobotę i niedzielę autobusy linii 8 nie będą obsługiwać odcinka trasy przez Cerekiew i Zatoplice do Gołędzina.

Linia 8 – w sobotę co ok. 30 minut (pozostałe kursy będą po trasie podstawowej do pętli Kierzków),

– w niedzielę co ok. 15 minut (odstęp 30-minutowy tylko w przypadku kursów do pętli Kierzków)

OBŚLUGA KOMUNIKACYJNA CMENTARZA PRAWOSŁAWNEGO

Dojazd w pobliże cmentarza prawosławnego przy ul. Warszawskiej na Obozisku zapewnią autobusy stałych linii miejskich: 4, 11, 12 i 23, natomiast wyłącznie 1 listopada będzie także jeździła dodatkowa linia miejska C4. Linia 11 będzie się zatrzymywać na przystankach przy ul. Szarych Szeregów, a pozostałe przy ul. Warszawskiej.

Linia 4 – w sobotę co ok. 5 minut

– w niedzielę co ok. 3 minuty

Linia 11 – w sobotę stały rozkład sobotni,

– w niedzielę co ok. 45 minut

Linia 12 – w sobotę co ok. 10 minut

– w niedzielę co ok. 5-7 minut

Linia 23 – w sobotę specjalny rozkład sobotni,

– w niedzielę co ok. 40 minut

Linia C4 – w niedzielę co ok. 8-9 minut
Na trasie tej linii będą obowiązywać wszystkie stałe przystanki (oprócz Żeromskiego/Traugutta 01 – przed pl. Kazimierza Wielkiego, ponieważ postoje będą na przystanku Żeromskiego/Traugutta 03, wspólnym z liniami 7 i 9).

OBŚLUGA KOMUNIKACYJNA CMENTARZA EWANGELICKIEGO

Dojazd w pobliże cmentarza ewangelickiego u zbiegu ul. Kieleckiej i Wolanowskiej zapewnią autobusy linii 5, 8 i 12.

Linia 5 – w sobotę stały rozkład sobotni,

– w niedzielę stały rozkład niedzielny

Linia 8 – w sobotę co ok. 15 minut

– w niedzielę co ok. 15 minut

Linia 12 – w sobotę co ok. 10 minut

– w niedzielę co ok. 5-7 minut

OBŚLUGA KOMUNIKACYJNA CMENTARZA W RAJCU SZLACHECKIM

Dojazd w pobliże cmentarza parafialnego przy skrzyżowaniu ul. Kozienickiej i Królikowskiego zapewnią autobusy linii 26.

Linia 26 – w sobotę stały rozkład sobotni

– w niedzielę stały rozkład niedzielny

OBŚLUGA KOMUNIKACYJNA CMENTARZA W KIEDRZYNI

Dojazd w rejon cmentarza parafialnego w Kiedrzynie (w gminie Gózd) zapewnią autobusy linii 24, kursujące ul. Lubelską na pograniczu Kiedrzyna i Małęczyna Nowego (dojazd do przystanków Małęczyn Nowy/cmentarz).

Linia 24 – w sobotę specjalny rozkład sobotni (większość kursów wykonywana do pętli Małęczyn Nowy),

– w niedzielę specjalny rozkład niedzielny (większość kursów wykonywana do pętli Małęczyn Nowy)

INNE ZMIANY W KOMUNIKACJI MIEJSKIEJ

Dla linii 3, 9, 11 i 23 będą w niedzielę obowiązywały rozkłady specjalne (z ograniczonymi częstotliwościami):

– linia 3 – co ok. 45 minut
– linia 9 – co ok. 20 minut
– linia 11 – co ok. 45 minut
– linia 23 – co ok. 40 minut

W sobotę i niedzielę, z powodu wycofania linii 21 z obsługi całej ul. Klwateckiej (autobusy kursujące od ul. Witosa będą wtedy jechały prosto ul. Warszawską), ulegnie tymczasowej korekcie trasa linii 23. Będzie ona w tych dniach poprowadzona od pętli Wólka Klwatecka/Mroza przez ulice Mroza, Kasztelańską, Warszawską, Klwatecką (z zawracaniem na pętli Wólka Klwatecka), Warszawską, Aleksandrowicza i dalej stałą trasą w kierunku Malczewa albo Zenonowa. W przeciwnym kierunku (w stronę pętli Wólka Klwatecka/Mroza) trasa linii 23 nie ulegnie wtedy zmianie.

towskiego/dworzec PKP 02 (obok hotelu, w kierunku Borek); dworzec PKP 01 (na pl. Dworcowym, w kierunku Firleja); Traugutta/Piłsudskiego 01 i 04 (w obu kierunkach); Malczewskiego/Kelles-Krauzka 01 (w kierunku Borek); Malczewskiego/Wernera 04 (w kierunku Firleja); Warszawska/Kusocińskiego 02 (w kierunku Firleja); Kusocińskiego/Warszawska 01 (w kierunku Borek); Chrobrego/Sowińskiego 05 i 06 (w obu kierunkach); Chrobrego/Mierzejewskiego 07 i 08 (w obu kierunkach); Chrobrego/Rapackiego 09 i 10 (w obu kierunkach); Mieszka I/Królowej Jadwigi 01 i 04 (w obu kierunkach); Mieszka I/Piastowska 03 i 06 (w obu kierunkach); Firlej/cmentarz 05 (tymczasowy przystanek końcowy).

OBŚLUGA KOMUNIKACYJNA CMENTARZA NA FIRLEJU

Dojazd do cmentarza zapewnią autobusy stałych linii 4, 12, 13 i 21, a w sobotę i niedzielę także dodatkowych linii C21 i CM oraz zastępczej linii Z21, a wyłącznie 1 listopada dodatkowej linii C4.

* Dojazd od strony południowej (ulica Ofiar Firleja): linie 4, 13, C4, CM.

* Dojazd od strony północnej (ulica Wi-

Ofiar Firleja, Warszawska, Aleksandrowicza, Mieszka I).

Linia C21 – sobota i niedziela co ok. 15 minut

Trasa linii: OS. GOŁĘBIÓW I, Andersa, Struga, Żwirki i Wigury, Kusocińskiego, Chrobrego, Mieszka I, Witosa, WITOSA/CMENTARZ (powrót: Witosa, Warszawska, Aleksandrowicza, Mieszka I).

Linia CM – sobota co ok. 8 minut

– niedziela co ok. 3 minuty

W sąsiedztwie cmentarza autobusy linii CM będą zatrzymywać się na tymczasowym przystanku Firlej/cmentarz 05 (ustawionym między obiema bramami nekropolii od strony ul. Ofiar Firleja, w zatoce obok pawilonów handlowych).

Linia Z21 – sobota co ok. 30 minut

– niedziela co ok. 15 minut

Trasa linii: WARSZAWSKA/RONDO, Warszawska, Aleksandrowicza, Mieszka I, Witosa, zawracanie na pętli Wincentów, Witosa, Warszawska, rondo NSZ, Warszawska, WARSZAWSKA/RONDO (linia tylko z jedną pętlą).

Na trasie będą obowiązywać wszystkie stałe przystanki oprócz Warszawska/Janiszewska (NZ) 12 (w stronę Firleja).

BEZPŁATNY TYGODNIK DLA RADOMIA I REGIONU

Radom, ul. Okulickiego 39; II p.; tel. 48 360 25 25
Reklama „7 Dni”, Radio Rekord, CoZaDzien.pl, TV Dami
RadomLed – ekrany ledowe, 875 tablic reklamowych
w windach i na klatkach schodowych; tel. 519 119 513,
reklama@radiorekord.pl

Dyrektor wykonawczy Radomskiej Grupy Mediowej: Krzysztof Domagała
P.o. redaktora naczelnego Radomskiej Grupy Mediowej: Milena Majewska

Kierownik redakcji: Iwona Kaczmarek
Dziennikarze: Rokšana Chalabry, Adam Kowalczyk, Katarzyna Kurek, Maciej Kwiatkowski, Michał Nowak, Katarzyna Skowron, Paweł Sochalski
Projekt graficzny: 7 Dni
Nakład: 10 tys. egzemplarzy

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść reklam i ogłoszeń
Wydawca: Radomska Grupa Mediowa Sp. z o.o., ul. Okulickiego 39, 26-600 Radom
Druk: PRINT PACK GROUP Sp. z o.o.; Kamień, ul. Radomska 2, 26-800 Białobrzegi

Kwesty nie będzie

Tradycyjna listopadowa kwesta na cmentarzu przy ul. Limanowskiego została w tym roku odwołana.

Spółeczny Komitet Ochrony Zabytkowego Cmentarza Rzymskokatolickiego zdecydował, że kwesty w tym roku nie będzie – z powodu epidemii koronawirusa. Członkiem SKOZCR chodzi o bezpieczeństwo wolontariuszy, którzy mieliby zbierać datki.

Jednak ci, którzy chcieliby wesprzeć dzieło komitetu, mogą to zrobić mimo wszystko. Od strony ul. Limanowskiego stoi skarponka, do której można wrzucić pieniądze.

Spółeczny Komitet Ochrony Zabytkowego Cmentarza Rzymskokatolickiego od 25 lat zbiera pieniądze na ratowanie najcenniejszych zabytkowych nagrobków nekropolii przy ul. Limanowskiego. Do tej pory udało się zebrać prawie 700 tys. zł. Rekordowa była m.in. listopadowa kwesta w 2010 (50 tys. zł). W ubiegłym roku do puszek kwestujących między 1 a 3 listopada trafiło 37 tys. 254 zł i 53 gr.

NIKA

Myślę, czuję, decyduję

„Chcę dziecko z wyboru, nie z gwałtu i terroru”, „Nie walczę o śmierć na żądanie!!! Walczę o prawo wyboru”, „Przepraszamy za utrudnienia, mamy rząd do obalenia” – pod takimi m.in. hasłami od piątku odbywają się w Radomiu protesty przeciwko zastrzeniu ustawy antyaborcyjnej.

● MILENA MAJEWSKA

W ubiegły czwartek Trybunał Konstytucyjny orzekł, że niezgodne z Konstytucją RP jest prawo do aborcji w przypadku ciężkiego i nieodwracalnego upośledzenia płodu. Wyrok zapadł większością głosów, zdanie odrębne złożyło dwóch sędziów. W piątek w dziesiątkach miast i miasteczek rozpoczęły się protesty, głównie kobiet, przeciwko ograniczaniu prawa do aborcji. Protestują też radomianki i radomianie. Codziennie wieczorem kilkaset osób odbywa „obywatelski spacer” ulicami miasta. W poprzednich dniach protestujący gromadzili się przed siedzibą Prawa i Sprawiedliwości, palili też znicze przed pomnikiem Lecha i Marii Kaczyńskich.

We wtorek po raz pierwszy protestujący szli ulicami miasta, a nie chodnikiem.

Dołączyła do nich grupa radomskich motocyklistów i kierowców. – Jak wszyscy wiemy, sytuacja w kraju nie jest prosta. Chcemy pokazać naszą solidarność z protestującymi kobietami – powiedział nam organizator akcji motocyklistów – Konrad. – Sam mam żonę, syna. Spędziliśmy z nim w szpitalu długie miesiące walki o życie. Widzieliśmy śmierć dzieci. Ludziom wydaje się, że to marginalne sytuacje, ale, niestety, to się zdarza codziennie.

Tak jak dotychczas, protestujący spotkali się przed siedzibą PiS przy al. Grzegorzarowskiego. Stamtąd przeszli ulicami Kościuszki, Narutowicza, Traugutta, Żeromskiego, Reja, Limanowskiego, Mariacką i 1905 Roku z powrotem do Grzegorzarowskiego.

Przy wejściu w ul. Kościuszki dołączyli do nich protestujący w samochodach i motocyklach. – Chcemy wesprzeć protestujących, robiąc przy tym trochę hałasu, żeby ludzie nas usłyszeli. Żeby wiedzieli, że różne grupy społeczne jednoczą się w walce kobiet – mówił jeden z protestujących.

Uczestnicy manifestacji skandowali m.in. „Przepraszamy za utrudnienia, mamy rząd do obalenia”.

W czasie, kiedy marsz szedł ulicami miasta, reprezentanci środowisk prawicowych ustawili się rejonie katedry i kościoła garnizonowego, żeby jak mówili „je chronić”. W naszym mieście jednak do ataków

Fot. Szymon Wykora

na miejsca kultu czy pomniki do tej pory nie doszło. We wtorek, by uniknąć konfrontacji protestujący zmienili trasę.

We wtorek wieczorem działacze pravicowi i konserwatywni zorganizowali w Radomiu wspólną konferencję prasową. Zgodnie podkreślali, że aborcja w każdym przypadku jest morderstwem. – Aborcja jest morderstwem człowieka, w każdej fazie – mówił Adrian Majcher z Fundacji Pro-Life. – Za

zabicie psa grozi w Polsce kara więzienia do pięciu lat, za dokonanie aborcji szpitalne otrzymują z NFZ 1 350 zł. Trzeba walczyć ze schizofrenią społeczną.

Przedstawiciele środowisk konserwatywnych twierdzą, że to, co obecnie dzieje się w kraju, jest atakiem na podstawowe wartości. Dlatego zapowiadają walkę z atakami na wiarę, kościół i życie. Zapowiedzieli też obronę kościołów podczas przemarszów protestujących.

REKLAMA

KM
STOMATOLOGIA

-stomatologia zachowawcza
-protetyka
-usuwanie ósemek

/KMstomatologia

ul. Kusocińskiego 21 lok.2
664 085 285
kmstomatologia@gmail.com

Sobota-Niedziela Zadzwoń

REKLAMA

zabka

GWARANTOWANE
16 000 zł
miesięcznie
przychodu
przez
rok

**Nasze wsparcie,
Twój nowoczesny biznes**

sklep
wyposażony
„pod klucz”

niski
wkład własny

tel. 800 207 208

www.franczyza.zabka.pl

tel. 504 467 125 (RADOM)

*Oferta ważna do 28.02.2021 i uzależniona od spełnienia określonych warunków. Szczegóły: www.franczyza.zabka.pl

Sytuacja w szpitalach

Coraz więcej przypadków koronawirusa w regionie radomskim – dziennie przybywa po 200 chorych. W Radomskim Szpitalu Specjalistycznym w poniedziałek przebywało ok. 130 pacjentów z COVID-19, nie tylko z regionu radomskiego.

• KATARZYNA SKOWRON

Jednym z pierwszych punktów poniedziałkowej (26 października) zdalnej sesji rady miejskiej miała być informacja wojewody na temat sytuacji związanej z epidemią koronawirusa. Przewodnicząca RM Kinga Bogusz powiedziała radnym, że nikt z urzędu wojewody z radnymi nie porozmawia; informacja jest pisemna. Wywołało to oburzenie

Fot. Szymon Wydra

radnych Koalicji Obywatelskiej, bo pytań do wojewody było dużo, a nikt nie miał szansy ich zadać.

O trudnej sytuacji radomskich szpitali mówił więc wiceprezydent Jerzy Zawodnik. – W szpitalu na Tochtermana w tym momencie leży ok. 130 pacjentów z COVID-19. Mamy 10 łóżek respiratorowych i już wszystkie są wykorzystane – relacjonował.

Ok. 60 proc. pacjentów zakażonych koronawirusem w Radomskim Szpitalu Specjalistycznym to nie mieszkańcy ziemi radomskiej. – Do Radomia zwożeni są pacjenci z Warszawy, Siedlec i Ciechanowa. Więc dzisiaj z dyrektorem RSS podjęliśmy decyzję, że będziemy przyjmować tylko pacjentów z ziemi radomskiej. Chociaż mamy naciski ze strony wojewódzkiego koordynatora, żeby przyjmować również pacjentów spoza regionu – mówił.

Władze miasta są w stałym kontakcie z kierownictwem Mazowieckiego Szpitala Specjalistycznego. I okazuje się, że praca szpitala na Józefowie już jest sparaliżowana. – Wczoraj otrzymaliśmy oficjalne pismo, że nie przyjmują pacjentów, ponieważ są zapchani. Na SOR-ze na Józefowie jest ok. 40 pacjentów oczekujących na diagnozę, w tym również pacjenci z COVID-19. Czas oczekiwania karetki na przyjęcie na SOR to ok. siedem, osiem godzin – mówił wiceprezydent.

Kierownictwo lecznicy na Józefowie ostrzega, że decyzja wojewody w sprawie

wydzielenia 200 łóżek w Radomskim Szpitalu Specjalistycznym dla pacjentów z koronawirusem poważnie utrudni dostęp do opieki zdrowotnej. Ta decyzja oznacza, że w Radomiu dla pacjentów z innymi schorzeniami dostępny będzie tylko MSS. „Na barkach naszego szpitala znów będzie spoczywać obowiązek leczenia chorych na wszystkie inne schorzenia niż zakażenia koronawirusem. Opóźnione lub odwołane zostaną za-

pewne zabiegi planowe. W związku z powyższym uważamy podjęte przez wojewodę decyzje w sprawie szpitala miejskiego w Radomiu za nietrafione, gdyż odbijają się rykoszetem na całej radomskiej służbie zdrowia, a co gorsza – na samych pacjentach” – czytamy w oświadczeniu szpitala.

Zdaniem władz MSS, istnieją innego rodzaju możliwości działania, jak chociażby przeznaczenie szpitali powiatowych dla pacjentów z koronawirusem. Jak przyznaje Ewa Filipowicz, rzecznik wojewody mazowieckiego, „z uwagi na strukturę ludnościową w woj. mazowieckim” dedykowanie wyłącznie szpitali powiatowych dla pacjentów z COVID-19 jest niewystarczające. – Mazowsze jest województwem z największą liczbą ludności, a Radom jest dużym miastem, dlatego w obecnej sytuacji epidemiologicznej musimy zapewnić odpowiednią opiekę medyczną wstępującej liczbie osób hospitalizowanych z powodu COVID-19. Dedykowanie jednej placówki pacjentom z koronawirusem w obecnej sytuacji wydaje się wariantem optymalnym – twierdzi Ewa Filipowicz.

Na Mazowszu wyznaczono 83 szpitale do opieki nad pacjentami z COVID-19, w tym na poziomie I – 59, na poziomie II – 25, na poziomie III – dwa (CSK MSWiA, SPZOZ w Siedlcach w zakresie psychiatrii). – Obecnie szpitale dysponują wolnymi miejscami dla pacjentów z COVID-19. Ich rezerwy są sukcesywnie uruchamiane, tak by zapewnić bezpieczeństwo również innym pacjentów – twierdzi wojewoda Konstanty Radziwiłł.

Aktualnie na Mazowszu jest 1935 łóżek przeznaczonych do leczenia pacjentów chorych na COVID-19, 1266 z nich jest zajętych. Na 137 łóżek respiratorowych 30 jest wolnych.

Rada wsparła stowarzyszenie

Stowarzyszenie Po Pierwsze Rodzina będzie mogło prowadzić poradnię i szkołę przy ul. Królowej Jadwigi przez kolejne 10 lat.

Stowarzyszenie powstało w 1995 roku, a działa głównie na rzecz dzieci z uszkodzeniem mózgu i ich rodzin. W naszym mieście zagospodarowało na swoje potrzeby jednopiętrowy budynek na Michałowie. W 2001 roku powstała tu Poradnia Rehabilitacji Neurologicznej dla Dzieci i Młodzieży „Aga”, a półtora roku później Niepubliczna Szkoła Podstawowa z Oddziałami Przedszkolnymi. Przy ul. Królowej Jadwigi mieści się także Pracownia Wczesnego Wspomagania Rozwoju Dziecka.

Stowarzyszeniu kończy się niedługo umowa użyczenia nieruchomości, więc

zwróciło się do miasta z prośbą o przedłużenie jej o kolejne 10 lat. Projekt uchwały w tej sprawie trafił na sesję rady miejskiej w poniedziałek.

– Pozbywamy się, i to pewnie za symboliczną złotówkę, majątku gminy – zauważył w dyskusji Tomasz Gogacz (PiS). – A niejednokrotnie, także na sesji, zastanawiamy się nad zdobyciem dodatkowych dochodów do budżetu. Tę nieruchomość użyczamy na 10 lat; przez tak długi czas miasto nic z nią nie będzie mogło zrobić. Możemy użyczyć, ale tylko na trzy lata, nie dłużej. Jeśli to będzie 10 lat, będę głosował przeciw.

Zdumienia postawą radnego Gogacza nie krył Kazimierz Woźniak (radny niezależny). – Stowarzyszenie zajęło barak, który pozostał po budowie osiedla Michałów, i zainwestowało w niego – przypominał. – A działalność, którą tam prowadzi, zasługuje na nasze wsparcie. Zresztą 10 lat prawa do nieruchomości to jest akurat wystarczający czas, by móc się starać o pieniądze unijne, o jakieś zewnętrzne wsparcie. Trzy lata to za mało. Za użyczeniem było 24 radnych, przeciw zagłosował tylko Tomasz Gogacz.

NIKA

REKLAMA

POWSZECHNY SPIS ROLNY

1.09.-30.11.2020

Sudoku statystyczne

SPIS ROLNY 2020 r.

1	7	4		6		2		
5	3	7	2			1	8	
		9		1	3			4 ₃
	1		6		8	3	9	4
		5	3	1	4	8		5
	8	6			7		6	4
9			4			6		13 12
	4	8		10	1	7	2	3
				7		11	4	9

Rozwiąż i zgarnij nagrody!

Nagrodzimy 10 czytelników, których prawidłowe odpowiedzi zostaną dostarczone jako pierwsze oraz ze wszystkich nadesłanych odpowiedzi wylosujemy trzy atrakcyjne nagrody.

Wejść na stronę

https://obserwujmazowsze.stat.gov.pl/konkurs_prasowy
wypełnij formularz i wyślij rozwiązanie.

Liczba gospodarstw rolnych na Mazowszu w 2016 r. o powierzchni:

do 20 ha wynosiła:

1	2	3	4	5	6
---	---	---	---	---	---

50 ha i więcej wynosiła:

7	8	9	10
---	---	---	----

100 ha i więcej wynosiła:

11	12	13
----	----	----

Regulamin Konkursu Prasowego na stronie internetowej warszawa.stat.gov.pl/edukacja-statystyczna/

Organizator Konkursu

Powszechny Spis Rolny 2020

Rozwiązanie możesz przestać QR Codem:

REKLAMA

KOMPLEKSOWE USŁUGI SPRZĄTAJĄCE

BIURA, SZKOŁY, ZAKŁADY PRODUKCYJNE, PLACÓWKI MEDYCZNE.

Zadzwoń ☎ 663-989-073 i 603-192-520

Kryterium uliczne

Radni PiS uznali, że Andrzej Wajda nie jest godny, by być patronem pierwszego odcinka trasy N-S i w głosowaniu odrzucili jego kandydaturę. Bez problemu natomiast wszyscy zgodzili się, by dwóm rondom patronowali Krystyna Zapała i Antoni Jacek Jerz. Także cała rada była za przemianowaniem ul. Dzikiej na ojca Huberta Czumy.

● IWONA KACZMARSKA

Przypomnijmy: nadawaniem nazw dla rond i ulic rada miała się zająć na sesji przed miesiącem, ale koronawirus w kolegium prezydenta i wśród pracowników urzędu miejskiego pokrzyżował te plany. Dyskusję i głosowanie przesunięto na posiedzenie październikowe.

KTÓRY JEST WAŻNIEJSZY

Z wnioskiem o nazwanie ulicy od ronda Stanisława Mikołajczyka do ul. Szklanej imieniem Andrzeja Wajdy wystąpiło stowarzyszenie Radomianie dla Demokracji. Wybitny reżyser, zdobywca Oscara w Radomiu spędził dzieciństwo, tu chodził do szkoły i uczył się rysunku. Dorosły przez całe lata wspierał darami radomskie Muzeum Sztuki Współczesnej i był pomysłodawcą utworzenia Mazowieckiego Centrum Sztuki Współczesnej „Elektrownia”. Honorowe obywatelstwo Radomia otrzymał w 2000 roku.

Kandydaturę pozytywnie zaopiniowała komisja kultury rady miejskiej, ale – co zauważył na sesji przewodniczący klubu radnych PiS Łukasz Podlewski – jeden z członków komisji był przeciwny, a dwóch się od głosu wstrzymało. I tłumaczył, że jest grupa mieszkańców Radomia, także radnych, którzy chcą, by „odcinek trasy N-S” nosił imię premiera Jana Olszewskiego, współtwórcy Komitetu Obrony Robotników, obrońcy w procesach politycznych w PRL-u. Ale są jeszcze na etapie zbierania podpisów pod wnioskiem, więc trzeba na nich poczekać. – Dlatego proszę pana prezydenta o zdjęcie tego projektu uchwały z porządku obrad – zaapelował szef klubu radnych PiS. – Nie chciałbym sprzeczności do tego, który z pro-

ponowanych patronów jest ważniejszy. I żebyśmy się nie ścigali, kto pierwszy złożył wniosek. Jeśli pan prezydent nie wycofa tego projektu, to ja będę głosował przeciw.

W KONTRZE DO WAJDY

Magdalena Lasota nie widziała problemu – trasa N-S jest długa, więc kiedy wpłynę wniosek o nadanie kolejnej jej części imienia Jana Olszewskiego, to rada się tym wnioskiem zajmie i uhonoruje premiera. – Na razie tamten wniosek nie wpłynął. A ten już jest i możemy go głosować – stwierdziła.

– Oni chcą, żeby to był właśnie ten odcinek – zdradził Łukasz Podlewski. Nie wyjaśnił jednak, co w sytuacji, gdy prezydent i rada poczekają na Jana Olszewskiego. Skoro radni mają się nie ścigać, który z kandydatów ważniejszy, to pierwszy odcinek trasy N-S będzie nosił imię obu panów: Andrzeja Wajdy i Jana Olszewskiego?

Wiceprezydent Jerzy Zawodnik zaznaczył, że nie ma plenipotencji do decydowania w sprawie wycofania projektu uchwały, ale skonsultuje się z prezydentem. – Nie będziemy zdejmować tej uchwały z porządku obrad. Uważamy, że to projekt społeczny i powinien zostać poddany pod głosowanie – stwierdził po przerwie wiceprezydent. – Andrzej Wajda dobrze przysłużył się temu miastu; to znaczy kandydatura. I mamy wrażenie, że ten drugi wniosek jest składany w kontrze do tej dzisiejszej propozycji.

Jak można się było spodziewać, PiS, który ma w radzie większość, 15 głosami przeciw odrzucił kandydaturę Andrzeja Wajdy. Za nazwaniem jego imieniem fragmentu trasy N-S opowiedziało się 11 radnych (Koalicja Obywatelska i radny nie-

Fot. archiwum oszafarek.pl

zależny). Nikt się nie wstrzymał od głosu.

Projekt uchwały dotyczył także zmiany przebiegu ul. Beliny-Prażmowskiego i Czachowskiego, w związku z wybudowanym fragmentem trasy N-S. Odrzucenie Andrzeja Wajdy jest też odrzuceniem nowego przebiegu obu ulic.

WYLECZYŁA TYŚCIĘ DZIECI

Z kolei o uhonorowanie Krystyny Zapały – znakomitej lekarki, pediatry na oddziale dziecięcym szpitala przy ul. Tchotermana, poprzez nazwanie jej imieniem ronda u zbiegu ulic Zeromskiego i Szklanej zwróciło się do rady miejskiej 58 mieszkańców Radomia. „Dr Kry-

styna Zapała była pediatrą wybitnym, utalentowanym, wrażliwym i dobrze wykształconym. Wyleczyła tysiące dzieci, wyspecjalizowała większość radomskich pediatrów. Cieszyła się ogromną popularnością i dobrą sławą” – napisali wnioskodawcy w uzasadnieniu.

– A może jednak powinniśmy się zastanowić i także to rondo nazwać imieniem Jana Olszewskiego? I jeszcze kilkanaście ulic w mieście – ironizował Robert Utkowski (KO), przyznając, że „wewnętrznie cały się gotuje” po poprzednim głosowaniu. I zwrócił się do radnych PiS: – Dlaczego nie jesteście w stanie normalnie rozmawiać o mieście, a potracicie tylko zmieniać nazwy ulic?

Tu kontrowersji nie było – wszyscy radni zagłosowali za, nikt nie był przeciwny, nikt nie wstrzymał się od głosu.

Z NIENAWIŚCI

Antoniego Jacka Jerza (1944-1983) na patrona ronda u zbiegu ulic Wierzbickiej i Anny Walentynowicz wybrała grupa 74 radomian. Działacz opozycyjny i niepodległościowy, współzałożyciel i wiceprzewodniczący MKZ NSZZ „Solidarność” Ziemia Radomska, twórca i przywódca radomskiej Konfederacji Polski Niepodległej oraz członek władz krajowych KPN, założyciel i członek władz ogólnopolskich Komitetu Obrony Więzionych za Przekonania, delegat na I Zjazd Krajowy NSZZ „Solidarność”, internowany i szykanowany w stanie wojennym, zmarł w niewyjaśnionych okolicznościach, prawdopodobnie w wyniku otrucia przez Służbę Bezpieczeństwa.

– Jacek Jerz miał już swoją ulicę w Radomiu. Zmieniono ją na Rodziny Winczewskich. Dlaczego? Ktos mi może odpowiedzieć na to pytanie? – zainteresował się Marcin Robert Kaca (KO).

– Wtedy rządziło SLD i z nienawiści zmieniło tę nazwę – objaśnił radnego Adam Bocheński (PiS).

– Dzisiaj dysponujemy już nieco innymi informacjami niż wtedy i możemy przywrócić temu człowiekowi należną cześć – dorzucił Utkowski.

Za nadaniem ronda imienia Antoniego Jacka Jerza głosowało 25 radnych, nikt nie był przeciwny, nikt nie wstrzymał się od głosu.

Taki sam był wynik głosowania w sprawie zmiany nazwy ul. Dzikiej na ojca Huberta Czumy. W tej sprawie za den radny głosu nie zabrał.

Zalew na Borkach remontowany

Postępują prace nad zalewem na Borkach. Przebudowywany jest jaz główny i stawy kolmatacyjne.

Roboty budowlano-montażowe rozpoczęły się na początku września i są realizowane zgodnie z harmonogramem. Z decyzji środowiskowej i pozwolenia na budowę wynika, że modernizacja zalewu na Borkach musi się zakończyć do 28 lutego przyszłego roku.

Takie obwarowania zostały nałożone z uwagi na ochronę siedlisk ptaków – poinformowała Elżbieta Stanke, dyrektor projektu.

– Żeby wykonać remont jazu, został zrobiony kanał obiegowy. Ścianki zabito szczylnie. Koryto Mlecznej zostało przełożone z jazu na kanał obiegowy. Tam później zostanie zlokalizowana przeplawka dla ryb – mówi Elżbieta Stanke. – Po skierowaniu wody na kanał obiegowy skute zostały betony jazu. Ta budowla ma co najmniej 60 lat i okazało się, że betony, które stanowią wierzchnią warstwę, są bardzo zniszczone. W tej chwili zostały zabronione. Trwa nadbudowywanie, dolewanie

betonu na skrzydełka i przyczółki jazu.

W najbliższym czasie robiona będzie płyta przejazdowa ubezpieczenia dolnego i górnego. – Po zakończeniu tych prac woda zostanie przepuszczona przez jaz i przystąpimy do budowy przeplawki – tłumaczy dyrektor projektu.

Modernizacja zalewu obejmuje, m.in. przebudowę stawów kolmatacyjnych, odmulenie koryta rzeki i oczyszczenie dna zalewu. Mają powstać także pływające wyspy z roślinnością oraz trzy fontanny zasilane energią z paneli fotowoltaicznych i małej elektrowni wiatrowej. Eksperti zapropono-

wali także wiele rozwiązań mających na celu poprawę jakości wody, w tym np. montaż systemu natleniania wody, co ma zapobiegać wykwitowi glonów.

Koszt wszystkich prac to 5 mln 880 tys. zł.

KATARZYNA KUREK

Jodła pod nadzorem

Kupując wiązanekę na groby, warto zapytać o pochodzenie gałązek, z których została zrobiona – apelują leśnicy.

– Okres przed dniem Wszystkich Świętych to czas wyłożonej pracy Straży Leśnej. A wiąże się to z nasilonymi kradzieżami stoiszu – mówi Edyta Nowicka, rzecznik Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Radomiu. – Mimo działań leśników duża część oferowanych na rynku gałązek jodłowych pozyskiwana jest nielegalnie. Niszczony są również inne rośliny, w tym chronione mchy.

Złodzieje stoiszu niszczą przede wszystkim młode jodłki, często ogalając je z niemal wszystkich gałązek. Tak uszkodzone drzewko w najlepszym razie będzie się regenerować przez kilka sezonów, jednak często z braku aparatu asymilacyjnego obumiera. Jeden metr przestrzenny stoiszu jodłowego to zwykle ok. 600 do 1000 gałązek! By przygotować taką partię jedliny, złodzieje niszczą nawet kilkanaście arów gęstego odnowienia jodłowego.

Dlatego leśnicy apelują, by kupować stoisz legalnie. Kupujący otrzymuje w nadleśnictwie dokument potwierdzający legalność zakupu.

CT

Ruszyło głosowanie

Do 16 listopada można głosować na projekty w budżecie obywatelskim Mazowsza.

Do pierwszego w historii regionu BO zgłoszono, przypomnijmy, aż 231 projektów. Z subregionu radomskiego wpłynęło 28 propozycji. Ostatecznie ocenę formalną i merytoryczną przeszło 107 projektów, z czego osiem z subregionu radomskiego i 26 z puli ogólnowojewódzkiej.

Głosowanie trwa do 16 listopada. Każdy mieszkaniec Mazowsza może oddać dwa głosy – jeden na projekt z puli ogólnowojewódzkiej i jeden z podregionalnej. System nie daje możliwości głosowania „na raty”, dlatego ważne jest, by głosy na oba projekty oddać za jednym razem! Głosować można za pośredni-

ctwem platformy internetowej www.bom.mazovia.pl. Po dokonaniu wyboru głosujący zostanie poproszony o wpisanie imienia, nazwiska, miejsca zamieszkania oraz podanie numeru telefonu komórkowego, na który zostanie wysłany kod weryfikacyjny. Osoby niemające telefonu lub komputerów będą mogły oddać głos w siedzibie urzędu i w jego delegaturach, po wcześniejszym umówieniu się. Projekty wybrane przez mieszkańców zostaną zrealizowane przez samorząd województwa w 2021 roku.

CT

LISTA PROJEKTÓW ZAKWALIFIKOWANYCH DO GŁOSOWANIA W SUBREGIONIE RADOMSKIM

- Pielęgnowanie wartości kulturalnych woj. mazowieckiego poprzez wsparcie działań orkiestry dętej.
- Modernizacja chodnika przy ul. Piłsudskiego w Pionkach.
- Muzealny miniogród botaniczny w Muzeum im. Jacka Malczewskiego jako miejsce odpoczynku, spotkań, wydarzeń i edukacji.
- Szkolenie profilaktyczne kierowców w wieku 25-59 lat w zakresie doskonalenia techniki jazdy.
- Postaw na prawidłowy rozwój najmłodszych mieszkańców naszego regionu.
- Profilaktyka próchnicy zębów u dzieci w wieku przedszkolnym 3-5 lat.
- „Elektrodiagnostyka na czasie” – wyposażenie w nowoczesny sprzęt pracowni rentgenografii w Centrum Szkolenia Zawodowego i Ustawicznego w Radomiu.
- „Na musicalowo” – młodzieżowe warsztaty artystyczno-multimedialne, których efektem będzie realizacja filmu muzycznego.

Pamięć o tych, którzy

ROMAN LOTH

Polonista, profesor nauk humanistycznych, pracownik Instytutu Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk, specjalności naukowe: bibliografia, dokumentacja, edytorstwo naukowe, historia literatury polskiej.

Urodził się 11 grudnia 1931 roku w Warszawie. W czasie II wojny światowej był harcerzem Szarych Szeregów. Po powstaniu warszawskim zamieszkał w Radomiu. W 1949 roku ukończył Liceum Ogólnokształcące im. Jana Kochanowskiego. Młodzieńcze próby literackie drukował w „Życiu Radomskim” i „Słowie Ludu”. Obraz naszego miasta z tamtych lat utrwalił w książce „Wspomnienia kochanowskie, czyli Radom sprzed półwiecza”. Po wojnie aktywnie uczestniczył w życiu kulturalnym naszego miasta, m.in. organizując odczyty literackie.

W 1954 roku ukończył filologię polską na Uniwersytecie Warszawskim, ale z Instytutem Badań Literackich PAN był związany już od 1951. W 1991 nadano mu tytuł profesora nauk humanistycznych. Wielki znawca twórczości Jana Kasprzowicza. W 1992 został kierownikiem Centrum Informacji Literaturoznawczej IBL. Wykładał także na Wydziale Polonistyki UW, na Uniwersytecie Łódzkim, na Wydziale Wiedzy o Teatrze Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej w Warszawie oraz w Studium Komunikowania Społecznego KUL.

Zmarł 30 listopada 2019 roku w Warszawie i tam, na cmentarzu ewangelicko-augsburskim, został pochowany.

ANDRZEJ BURSKI

Znany radomski lekarz internista, samorządowiec, poseł na Sejm X kadencji.

Urodził się 26 października 1939 roku w Radomiu. W 1963 roku ukończył studia na Akademii Medycznej w Łodzi, a potem uzyskał stopień doktora nauk medycznych. Zawodowo związany z Radomskim Szpitalem Specjalistycznym; ordynator oddziału wewnętrzznego lecznicy, a także zastępca dyrektora ds. lecznictwa (1975-1977, 2001-2002). Jako internista prowadził również praktykę lekarską. Działał w Towarzystwie Internistów Polskich i Polskim Towarzystwie Lekarskim. Przez lata kierował radomskim oddziałem PTL, później został członkiem zarządu oddziału tej organizacji.

W 1964 roku wstąpił do Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej.

W latach 1989-1991 był posłem z okręgu radomskiego w tzw. sejmie kontraktowym. Na koniec kadencji należał do Parlamentarnego Klubu Lewicy Demokratycznej, zasiadał w komisji zdrowia. W latach 1990-2006 radny Rady Miejskiej Radomia. W 2006 roku nie ubiegał się o reelekcję. Należał do Sojuszu Lewicy Demokratycznej, z którego przeszedł do Socjaldemokracji Polskiej. Odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1984) i Złotym Krzyżem Zasługi (1979).

Andrzej Burski zmarł po długiej chorobie 4 stycznia 2020 roku.

TADEUSZ LIPIEC

Jeden z czołowych harmonistów regionu radomskiego, lider kapeli Lipce.

Kapela Lipce, powstała w 2005 roku, była jedną z najbardziej cenionych kapel regionu radomskiego. Tworzyli ją cioteczni bracia: harmonista Tadeusz Lipiec i barabanista Marian Lipiec.

Tadeusz Lipiec pochodził z Wągrowa, a swój muzykancki debiut zaliczył w 1959 roku. Podobnie jak inni wiejscy muzycy starszego pokolenia nie znał nut. Uczył się grać ze słuchu, a zaczynał na pożyczonej harmonii trzyczędowej 24-basowej. Dwa lata po swoim pierwszym występie w roli lidera kapeli stał się jednym z najbardziej pożądanym harmonistów w okolicy. Na stałe związany był z trzema skrzypkami: Janem Ciarrowskim z Potworowa, Janem Kocunem z Radomia i Henrykiem Darbiakiem z Kaszewskiej Woli. Grywał również z pochodzącymi z Przysławowic Małych Piotrem Gacą, jego bratem Janem i Janem Kmitą.

Kapela Lipce dwukrotnie zajęła drugie miejsce w Ogólnopolskim Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu nad Wisłą, dwukrotnie też zdobyła pierwszą nagrodę w Konkursie Kapel i Śpiewaków Ludowych Regionów Nadwiślańskich „Powiślaki” w Maciejowicach i nagrodę główną Złote Basy. W 2018 roku Tadeusz Lipiec otrzymał stypendium ministra kultury i dziedzictwa narodowego, w ramach którego realizował cykl warsztatów poświęconych muzyce wiejskiej.

Tadeusz Lipiec zmarł 9 lutego, w wieku 76 lat.

MARIANNA KOWALSKA

Kajocka śpiewaczka z Przysławowic Małych (gm. Rusinów).

Urodziła się w 1935 roku w Przysławowicach Małych. Śpiewaczka obdarzona szczególnym głosem, mająca

w swoim repertuarze dziesiątki pieśni. Koncertowała razem z Janem i Piotrem Gacami, z którymi była spokrewniona. Wielokrotnie nagradzana na lokalnych przeglądach, a także na Ogólnopolskim Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu Dolnym nad Wisłą.

Zmarła 14 lutego 2020 roku.

GRZEGORZ STOLAREK

Znany radomski lekarz, kierownik oddziału zakaźnego Radomskiego Szpitala Specjalistycznego

Urodził się 14 marca 1966 roku. Radomianin, absolwent Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej w Lublinie. Staż podyplomowy odbył w Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym w Radomiu, ukończył go w 1992 roku. W 1997 roku uzyskał I stopień specjalizacji w dziedzinie chorób wewnętrznych. W latach 1994-1998 pełnił funkcję kierownika działu ekspozycji krwi w Wojewódzkiej Stacji Krwiodawstwa w Radomiu. Od 1998 do 2003 roku Grzegorz Stolarek był asystentem na oddziale obserwacyjno-zakaźnym Radomskiego Szpitala Specjalistycznego. Po uzyskaniu tytułu specjalisty w dziedzinie chorób zakaźnych powierzono mu stanowisko starszego asystenta. Od grudnia 2008 był ordynatorem oddziału obserwacyjno-zakaźnego RSS. W 2010 roku otrzymał stopień doktora nauk medycznych. Był zaangażowanym propagatorem profilaktyki w zakresie chorób zakaźnych wśród mieszkańców Radomia.

Z okazji 50-lecia istnienia Radomskiego Szpitala Specjalistycznego, za długoletnią pracę na stanowisku kierownika oddziału obserwacyjno-zakaźnego, jedynego w regionie radomskim, dr Sto-

larek został uhonorowany Dyplomem Marszałka Mazowsza.

Zmarł w Radomiu, nagle, 4 marca 2020 roku.

ZYGMUNT CHAŁUPKA

Konserwator zabytków, wieloletni pracownik Muzeum im. Jacka Malczewskiego.

Pracę rozpoczął w 1968 roku w Pracowni Konserwacji Zabytków w Szydłowcu. Od roku 1992 pracował w radomskim muzeum. Wykonał ponad 450 konserwacji dzieł sztuki, przede wszystkim rzeźby i malarstwa gotyckiego oraz ogromnej ilości obiektów archeologicznych i historycznych. Położył ogromne zasługi w dziedzinie konserwacji obiektów sakralnych. Do najbardziej znanych należy konserwacja obrazu „Matka Boska Staroskrzyńska” oraz rzeźb „Madonna z Chlewisk” i „Madonna ze Skrzynna”. Współpracował przy wielu ważnych wystawach, m.in. był współautorem projektu i scenariusza wystawy „650 lat radomskiej fary”. Muzealnik, kolekcjoner sztuki sakralnej pracował także przy tworzeniu wystroju wielu kościołów, gdzie wykonywał prace malarskie i złotnicze.

Zmarł 21 marca 2020 roku. Miał 69 lat.

RALPH (RACHMIL) HAKMAN

Urodzony w Radomiu, ocalony z Holocaustu.

Rachmil Hakman urodził się w Radomiu 11 marca 1925 roku, w ortodoksyjnej żydowskiej rodzinie, jako jedno z dziesięciorga dzieci Róży i Icchaka. Jego ojciec prowadził na Glinicach koszerną rzeźnię. Tylko jedna, starsza siostra przeżyła wojnę. W 1949 roku wyemigrował do USA. Tam przyjął imię Ralph.

– Czuję się winny, gdybym nie pojechał... Być może to jedna z ostatnich szans, żeby to zrobić? – mówił pytany o powody przyjazdu w styczniu 2020 roku na uroczystości 75. rocznicy wyzwolenia obozu Auschwitz-Birkenau. Przez dwa i pół roku był jego więźniem numer 37495. Do obozu trafił 6 czerwca 1942 roku. Oddał się w ręce Niemców w zamian za życie swojej siostry i jej

dwuletniego dziecka, kiedy ci – ukrywający się – zostali złapani.

W styczniowym wywiadzie dla „Los Angeles Times” mówił: „My ocaleni z Holocaustu tak naprawdę nie jesteśmy normalnymi ludźmi. Więc trzymamy się blisko siebie, ponieważ rozumiemy się wzajemnie”.

Hakman był członkiem Stowarzyszenia Radomian w USA i Kanadzie (ang. Radomer Society) i Clubu 1939. Udzielał się społecznie, dając wielokrotnie świadectwo o Holocaustu i II wojnie światowej.

Miał być gościem tegorocznej edycji Spotkań z Kulturą Żydowską „Ślad”, organizowanych przez Resursę Obywatelską. Zmarł w swoim domu w Los Angeles 22 marca 2020 roku.

KRZYSZTOF PENDERECKI

Kompozytor, dyrygent, pedagog, jeden z najbardziej cenionych na całym świecie twórców muzyki.

„To wielka strata dla całej polskiej kultury, ale też ogromna strata dla Radomia” – napisał prezydent Radosław Witkowski, żegnając wybitnego kompo-

odeszli...

zytora. Penderecki przyjeżdżał do Radomia w ostatnich latach regularnie, by to w naszym mieście organizowany jest Międzynarodowy Konkurs Kompozytorski „Arboretum”, którego jury przewodniczył.

Krzysztof Penderecki urodził się 23 listopada 1933 roku w Dębicy. Skomponował cztery opery, osiem symfonii i szereg innych utworów orkiestrowych, koncertów instrumentalnych, oprawę chóralną głównie tekstów religijnych, a także utwory kameralne i instrumentalne. Jego muzyka niejednokrotnie była wykorzystywana przez twórców filmowych. Krzysztof Penderecki za swoją pracę otrzymał szereg prestiżowych nagród i odznaczeń państwowych. Był doktorem honoris causa kilkudziesięciu uniwersytetów, członkiem honorowym najważniejszych akademii artystycznych i naukowych, a także honorowym profesorem wielu prestiżowych uczelni artystycznych.

Zmarł 29 marca 2020 roku w Krakowie.

CZESŁAW PAŃCZAK

Harmonista z Sądów, który razem z bratem Józefem tworzył kapelę Pańczaków.

Urodził się 1 maja 1954 roku w Sadach koło Rdzuchowa. Bracia Pańczakowie przez wiele lat grali ze skrzypkiem Janem Gacą. Po jego śmierci kontynuowali muzykowanie ze skrzypkami: Piotrem Gacą i Janem Kmitą oraz śpiewaczką Marią Siwec. Na swoim koncie mają wiele nagród, m.in. Basztę i I nagrodę na Ogólnopolskim Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu Dolnym, pierwsze miejsce na Dniach Kolbergowskich (w 2011 i 2015 roku), a także podczas Spotkań z Folklorem im. Stanisława Stępnia w Wieniawie. Z powodzeniem prezentowali się na przeglądach kapel i zespołów śpiewaczych w Błotnicy, Pawłowie i Bielowicach oraz na Powiślakach w Maciejowicach, skąd również przywozili nagrody.

Czesław Pańczak zmarł 11 kwietnia 2020 roku.

MIRA MARECKA

Przez ponad 30 lat była dziennikarką Polskiego Radia w Warszawie. Współtworzyła też stacje radiowe, m.in. kieleckie Radio Planeta. Pracowała także w Radiu ZET Gold. Ostatnio była dyrektorem Świętokrzyskiej Grupy Mediowej, w której skład wchodzi m.in. Radio Rekord 89,6 FM.

„Dziennikarstwo to mój zawód i charakter. O nierozłączności jednego z drugim staram się przekonać młodszych kolegów. A słuchaczy, do których

mówię, przekonuję, że życie jest istnym cudem, którego nie wolno zmarnować. Gdyby można było, wprowadziłabym mandaty za nieuśmiechanie się. Nawet jeśli nie jest nam najlepiej, uśmiechajmy się, proszę państwa, do siebie; to jeden z najpewniejszych dowodów, że jesteśmy ludźmi” – pisała o sobie.

Zmarła 31 maja 2020 roku nad ranem.

JERZY KUTKOWSKI

Znany radomski plastyk, malarz i fotografik, współzałożyciel szkoły plastycznej, fotograf Radomia.

Urodził się 19 maja 1950 roku w Radomiu. Ukończył Szkołę Podstawową nr 29. Już wtedy uczęszczał na kółko fotograficzne i do Ogniska Plastycznego Wacława Dobrowolskiego. Naukę kontynuował w V LO im. Władysława Syrokomli. Potem ukończył pomaaturalne Studium Reklamy (dyplom z fotografii reklamowej) w Warszawie i studia na Wydziale Sztuki w Wyższej Szkole Pedagogicznej (ob. Uniwersytet Pedagogiczny) w Krakowie (dyplom z rysunku i fotografii). Ukończył także studia podyplomowe z organizacji i zarządzania oświatą. Od 1969 roku pracował jako dekorator oraz projektant i realizator reklamy w „Społem” w Radomiu i Pionkach. W ogólnopolskich konkursach witryn sklepowych zajmował czołowe miejsca (m.in. w Złotorii, Nowej Hucie, Bytomiu, Kielcach i Radomiu). Jednocześnie pracował twórczo, malował, rysował, fotografował, wystawiał. Za początek swojej twórczości Jerzy Bogdan Kutkowski uważał pierwszą wystawę malarstwa, którą zorganizował w lipcu 1972, wspólnie ze Stanisławem Zbigniewem Kamieńskim, w Cetniewie k. Władysławowa.

W 1990 roku był współorganizatorem Liceum Sztuk Plastycznych i Policealnego Studium Reklamy w Radomiu. Aż do przejścia na emeryturę w 2016 był nauczycielem fotografii i rysunku w tych szkołach, wychowawcą i promotorem prac dyplomowych z wystawiennictwa i reklamy wizualnej.

Zmarł 18 czerwca 2020 roku w Radomiu.

ADAM HILDEBRANDT

Realizator programów telewizyjnych, świetny operator, dziennikarz.

Z Radomską Grupą Mediową związany od 2015 roku. Przez ponad dwa lata pisywał felietony „NieObiektywnym Okiem” do Bezpłatnego Tygodnika „7 Dni”. Swoją przygodę z pisaniem zaczął od prowadzenia bloga, którym spędzał sen z powiek wielu politykom. Kochał kamerę i aparat. Prowadził

plenery fotograficzne. Jak sam często mówił, robił „najlepsze lajwy w Radomiu”. Był studentem słynnej łódzkiej filmówki, autorem zdjęć do kilku teledysków.

Niezwykle oddany swojej pracy. Zawsze na stanowisku. Z niepowtarzalnym poczuciem humoru i dystansem do życia.

Zmarł nagle 5 lipca 2020 roku wieczorem. Miał 37 lat.

MIKOŁAJ KLIMEK

Lektor i aktor. Wystąpił w wielu produkcjach filmowych i telewizyjnych. Od kilkunastu lat współpracował z Radiem Rekord.

Urodził się 19 lutego 1972 roku w Krakowie. Tu ukończył Państwową Wyższą Szkołę Teatralną. Swoją karierę jako lektor rozpoczął w radiu RMF FM. W 1995 roku grał w Teatrze Starym. Widzowie mogą kojarzyć aktora z serialami, takimi jak „Klan”, „Na Wspólnej” czy „M jak Miłość”. Ostatnią produkcją, w jakiej wystąpił, był „Zenek”.

Mikołaj Klimek był przede wszystkim lektorem. Jego ciepły głos słuchacze Radia Rekord mogli usłyszeć w reklamach czy serwisach informacyjnych. Chętnie dubbingował bajkowe postacie, m.in. w „My little pony”, „Scooby Doo”, „Poke-monach”, „Minionkach” czy „Shreku 4”. Głos aktora można także usłyszeć w licznych grach, m.in. w serii „Wiedźmin”, „Fallout 3” czy „League of Legends”.

Zmarł 12 lipca 2020 roku w Warszawie. Zasnął podczas jazdy na rowerze.

TOMASZ PROT

Chemik, wieloletni pracownik naukowy Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego w Radomiu.

Urodził się 8 września 1930 roku w Warszawie. Pochodził z rodziny o długich tradycjach naukowych i patriotycznych. Jego ojciec Jan Prot, inżynier-chemik i żołnierz Legionów Polskich Piłsudskiego był w okresie międzywojennym współtwórcą Państwowej Wytwórni Prochu w Pionkach. Prof. Tomasz Prot szedł drogą swego ojca, stał się znanym i cenionym specjalistą z zakresu chemii – technologii polimerów, o specjalnych właściwościach i zastosowaniach. Od 1978 roku związany był z Wyższą Szkołą Inżynierską w Radomiu, która, również dzięki jego staraniom, uzyskała w 1995 roku status Politechniki Radomskiej. Pracował na stanowisku docenta, później profesora uczelni. W latach 1983-1987 był dziekanem Wydziału Ma-

Fot. Artur Sandemski

teriałoznawstwa i Technologii Obuwia, a w latach 1987-1992 prorektorem ds. nauki i współpracy z gospodarką narodową. Odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi, otrzymał także Medal Edukacji Narodowej i odznakę Zasłużony dla Województwa Radomskiego. Laureat nagrody ministra nauki, szkolnictwa wyższego i techniki II stopnia za osiągnięcia w dziedzinie badań naukowych w zakresie chemii fotoprzewodników organicznych.

Nawiązywał i rozwijał międzynarodową współpracę naukową z wieloma ośrodkami, m.in. z Uniwersytetem Kijowskim. Działania te zostały uhonorowane przyjęciem prof. Tomasza Prota w 1994 roku w poczet członków Akademii Szkół Wyższych Ukrainy.

Zmarł 18 września 2020 roku.

MICHAŁ JUSZCZAK – DJWHIZZ

„W Radomiu i okolicach znany chyba wszystkim, którym nieobce słowo »impreza«. Od 15 lat za konsolą radomskich, kieleckich i stołecznych parkietów tanecznych” – pisał o sobie. W Radiu Rekord prowadził Rekordową Domówkę, a potem Rekord Sunset Party.

Mąż, ojciec, człowiek wielu talentów. Jego życie było od wielu lat nierozdzielnie związane z muzyką. DJ, prezenter radiowy, wodził, właściciel firm eventowych, manager. Kochał kontakt z ludźmi i sprawianie, że bawili się doskonale. 9 października napisał na swoim profilu facebookowym: „To może być ostatni weekend, gdzie porządnie pobalujemy. Niezależnie od tego, czy zgadzamy się z tym co się wokół nas dzieje, czy nie, w końcu wróci normalność. Bez dystansu, bez dezynfekcji, bez maseczek. A wtedy wyjdziemy i przemówimy. I zabalujemy znowu. Bez ograniczeń!!”. Odszedł po krótkiej i niespodziewanej chorobie. Kilka dni wcześniej napisał: „Najgorszemu wrogowi nie życzę – zapalenie kaletki podbarkowej”. Potem zdarzyło się coś, czego nikt się nie spodziewał.

Michał Juszcak zmarł 16 października 2020 roku. Miał 36 lat.

JACEK VIETH

Znany radomski lekarz, radny Rady Miejskiej Radomia i poseł na Sejm RP.

Urodził się 22 maja 1940 w Rado-

miu. W 1963 roku ukończył Wydział Lekarski Akademii Medycznej w Krakowie. W trakcie studiów uprawiał siatkówkę, grał w pierwszoligowym Wawelu Kraków, reprezentował też Polskę w tej dyscyplinie. Potem przeniósł się do Warszawianki Warszawa. W stołecznym szpitalu klinicznym w 1969 roku uzyskał dyplom specjalizacji I stopnia w dziedzinie pediatrii. W 1973 roku otrzymał tytuł specjalisty w zakresie chorób zakaźnych.

Od początku zawodowej kariery, czyli od 1963 roku Jacek Vieth był związany z Radomiem. W Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym (obecny Radomski Szpital Specjalistyczny) pracował na oddziale zakaźnym i dziecięcym. W latach 1983-90 był organizatorem i ordynatorem oddziału zakaźnego szpitala w Kozienicach. Lekarz wojewódzki i dyrektor Wojewódzkiego Wydziału Zdrowia w latach 1990-92.

W latach 1990-92 członek Porozumienia Centrum. W wyborach parlamentarnych w 1993 kandydował do Sejmu RP z listy Bezpartyjnego Bloku Wspierania Reform w okręgu radomskim. Mandat poselski objął tuż przed końcem kadencji, w sierpniu 1997 roku, po tym jak poseł BBWR Tadeusz Kowalczyk zginął w wypadku drogowym. Przez trzy kadencje, w latach 1990-2002, był radnym Rady Miejskiej Radomia. Później wycofał się z bieżącą polityką. Działał w lokalnym kole łowieckim.

Zmarł 17 października 2020 roku w Radomiu. Został pochowany na cmentarzu przy ul. Limanowskiego.

TADEUSZ BALCEROWSKI

Długoletni prezes Rolniczej Spółdzielni Mleczarskiej „Rolmlecz”, poseł na Sejm RP.

Urodził się 5 stycznia 1933 roku w Paw-

liczce w gminie Rzecznów w powiecie lipskim. Ukończył Technikum Przemysłu Spożywczego. Od 2000 do 2004 sprawował mandat radnego sejmiku mazowieckiego części I kadencji i II kadencji. W wyborach parlamentarnych w 2001 roku kandydował do Sejmu RP z okręgu radomskiego. Mandat poselski objął 17 czerwca 2004 roku w miejsce Zbigniewa Kuźmiuka, który został wybrany wówczas do Parlamentu Europejskiego. W sejmie zasiadał w komisji infrastruktury. W wyborach parlamentarnych w 2005 roku bez powodzenia ubiegał się o reelekcję. Rok później bezskutecznie kandydował do radomskiej rady miejskiej z listy Polskiego Stronnictwa Ludowego. Przez wiele lat był prezesem Rolniczej Spółdzielni Mleczarskiej „Rolmlecz” w Radomiu. Kawaler Orderu Uśmiechu (2002).

Znany z działalności społecznej i charytatywnej – chętnie wspierał m.in. harcerzy, Wielką Orkiestrę Świątecznej Pomocy i wiele innych przedsięwzięć. Na jego przychylność mogli liczyć też sportowcy.

Jest taka ulica w Radomiu

Kilkudziesięciu patronów radomskich ulic i placów to osoby wielce dla Radomia – jego historii, życia politycznego, gospodarki, kultury – zasłużone. W wielu przypadkach jest jednak tak, że dowiadujemy się, kim byli, w momencie nazwania ich imieniem ulicy, a potem o ich wyjątkowości zapominamy.

Ulica Wiktora

Cymerysa-Kwiatkowskiego

Glinice, Ustronie

Między ul. Osiedlową
a ul. Juliusza Słowackiego

Wiktor Cymerys Kwiatkowski urodził się w 1886 roku w Radomiu w rodzinie robotniczej. Sam też był robotnikiem – kamieniarzem, pracował w Fabryce Mebli Giętych „Johann Kohn i S-ka”. Od 1901 roku należał do Polskiej Partii Socjalistycznej.

Zginął 24 grudnia 1904 roku od kul Rosjan, którzy postanowili rozpedzić robotniczą demonstrację.

Wojna rosyjsko-japońska w 1904 roku po raz kolejny wzbudziła w Polakach nadzieje na odzyskanie niepodległości. Organizowano akcje nieposłuszeństwa wobec carskiego zaborcy, które przybrały na sile, gdy ten ogłosił pobór rekruta. W grudniu władze Polskiej Partii Socjalistycznej wydały rozkaz – „wszelkimi środkami utrudniać mobilizację, czynić to na drodze agitacji i przy użyciu siły”. W Radomiu główną akcją zaplanowano na 24 grudnia. Tego dnia przed połu-

zrobili. Ostatnim punktem wigilijnej akcji była nocna manifestacja. Demonstranci planowali przejść pod gmach Komisji Województwa Sandomierskiego, a spotkali się przed kościołem bernardynów, po pastercie.

„Załopotał nad tłumem Czerwony Sztandar PPS z napisem Niech żyje Rewolucja! Niech żyje Niepodległość i Socjalizm! Chorążym był Wiktor Cymerys-Kwiatkowski” – opisywała tamten grudniowy wieczór „Trybuna” w numerze z 26 listopada 1937 roku.

Pochód ruszył w górę obecnej ul. Żeromskiego. Początkowo szło w im około 300 osób; gdy wkraczał na pl. 3 Maja manifestantów było około tysiąca. Z przeciwnej strony nadjechało dorożka trzech oficerów” a za nimi pędem zbliżał się oddział piechoty z karabinami gotowymi do strzału”. „Wojsko zatrzymało się. Stał i pochód. Odległość

chwycić za głowę chorążego, Cymerysa-Kwiatkowskiego, lecz ten zwinnie wyrwał mu się z ręk. W tym samym momencie huknął strzał rewolwerowy innego bojowca i pułkownik runął martwy na jezdnię. W odpowiedzi zagrały karabiny piechoty. (...) Tłum ani drgnął. Kwiatkowski stał wyprostowany, dumnie dzierżąc do góry Czerwone Znamię. (...) Nastąpiła druga salwa karabinowa, a po niej trzecia. I znów w tłumie obojętne się bez ofiar. I znów dumnie powiewał Czerwony Sztandar w ręku Cymerysa. Bojowcy w odpowiedzi walą z rewolwerów, wybierając starszyznę. Cymerys Kwiatkowski stoi, jak posąg ze spiżu, nie drgnąwszy nawet. Nieustraszone patrzy wprost w oczy wrogom, patrzy w oczy niechybnej śmierci. Naraz potężny huk rozdarł powietrze. To dynamit, podłożony przez jednego z bojowców pod ogrodzenie cerkwi na placu (obecnie kościół garnizonowy). Żołnierze, przerażeni wybuchem, nie wiedząc co się dzieje przegrali strzelaninę. Manifestanci oprzytomniawszy rozbiegli się na wszystkie strony. U wylotu ul. Lubelskiej pozostał jeden jedyny Wiktor Cymerys Kwiatkowski, siedemnastoletni robotniczy, z rozwiniętym sztandarem bojowym, wpatrzony we wroga. Czerwony Sztandar i jego Chorążcy nie znają strachu, nie znają ucieczki. Skorzystał z tego trzeci oficer oddziału piechoty i podbiegłszy dał zza słupa ognia do Chorążego. Kilka kul rewolwerowych z odległości dwóch kroków przebiło serce Cymerysa Kwiatkowskiego. Lecz i wówczas nie wypuścił on z rąk Sztandaru. Szybkim ruchem zdarł go z drzewca, schował pod bluzę, zalaną obficie krwią serdeczną, podszedł do ściany, przykucał i skonał obok trupa pułkownika. Nie życia 17-letniego robotnika-bohatera została przecięta”.

Wiktor Cymerys-Kwiatkowski został pochowany na cmentarzu przy ul. Limanowskiego 29 grudnia. W jego pogrzebie uczestniczyło ponad 300 osób.

W 1937 władze Radomia przyznały matce Cymerysa-Kwiatkowskiego comiesięczną zapomogę – 100 zł. 28 listopada tego samego roku, z inicjatywy PPS, odbyła się wielka uroczystość odsłonięcia pomnika na grobie Cymerysa. W 1938 Wiktor Cymerys-Kwiatkowski został przez rząd II Rzeczypospolitej odznaczony pośmiertnie Krzyżem Niepodległości z Mieczami.

Rada miejska w Radomiu ul. Żabią przemianowała na Cymerysa-Kwiatkowskiego w 1935 roku

NIKA

fot. Piotr Nowakowski

dniem bojowcy PPS, by przeszkodzić w wywiezieniu na front zmobilizowanych rezerwistów, wysadzili dwa mosty kolejowe na linii Radom – Dęblin. Zamierzali także podpalić gmach „zarządu powiatowego”, ale ostatecznie tego nie

między wojskiem i pochodem wynosiła jakieś 8 do 10 kroków” – pisze nieznan autor tekstu w „Trybunie”. – „Pułkownik rosyjski, Bułatow, skoczył z dobytym i gotowym do strzału rewolwerem do sztandaru. Udało mu się początkowo

Spacerkiem po mieście

Krzyż Wolności

fot. Piotr Nowakowski

Radość z odzyskania po 123 latach niepodległości przez Polskę manifestowano w kraju na dziesiątki sposobów. Jedni zamawiali msze święte i śpiewali uroczyste „Te Deum”, inni sadzili drzewa albo budowali pomniki. Podziękować Bogu za odzyskaną wolność postanowili także radomscy garbarze, pod wodzą Kazimierza Wiercińskiego (1860-1936), znanego w branży działacza społecznego. Uznali, że należy postawić na Zamłyniu kamienny krzyż. Dlaczego na Zamłyniu? Bo to właśnie tutaj działała ponad połowa radomskich garbarni. Dla Krzyża Wolności wybrano miejsce u zbiegu ówczesnej ul. Mlecznej (dzisiaj Okulickiego) i Główniej, na skraju placu, zwanego wtedy „Czerwonką”. Nazwa wywodzi się prawdopodobnie od czerwonki, czyli dyzenterii – ostrej choroby zakaźnej jelit, która falami nawiedzała w tamtych czasach nasze miasto. Plac w początkach XX wieku był sercem Zamłynia, tu krzyżowały się codzienne drogi mieszkańców dzielnicy.

O zaprojektowanie pomnika poprosili garbarze Józefa Stanisławskiego (1888-1942) ze znanej radomskiej rodziny kamieniarskiej. Na kwadratowej bazie uformowana została w sposób plastyczny skała z inskrypcją: „Dzięki ci Boże za wskrzeszoną Polskę. Pracownicy garbarscy. 1919”. Ze skały wyrasta stylizowane ścięte drzewo z odradzającymi się konarami i liśćmi. Zwierczeniem obiektu jest krzyż, którego ramiona oplata cierniowa korona. Całość została ogrodzona metalowym płotkiem.

„Warto wspomnieć, że staraniem garbarzy cała uroczystość (poświęcenia monumentu – przyp. autor) przybrała wygląd niezwykle podniosły i okazały. Wiemy o tym dzięki kilku ciekawym źródłom i relacjom, opisującym poświęcenie zamłyńskiego krzyża. Uroczystość rozpoczęła Msza Św. sprawowana przez bp sandomierskiego Mariana Ryxa w radomskiej Farze św. Jana. Następnie ruszyła stamtąd procesja na Zamłynie – pod wybudowany przez garbarzy krzyż” – pisze w tekście „Pomnik wskrzeszonej Rzeczypospolitej. Krzyż Wolności z radomskiego Zamłynia” Paweł Puton. – „Pochodowi temu przewodziła słynna w międzywojniu orkiestra kolejowa pod batutą Dominika Kozłowskiego. W procesji tej, liczącej setki, jeśli nie tysiące radomian, niesiono m.in. sztandary Narodowego Związku Robotniczego, cechów, szkół, organizacji społecznych i katolickich. Śpiewano nabożne pieśni”. W imieniu fundatorów przemawiał Kazimierz Wierciński. Marian Antoni Nowakowski, redaktor tygodnika „Odrodzenie” wmurował w cokół słoń z aktem poświęcenia krzyża o treści: „W dniu 14 września 1919 roku za czasów Pierwszego Sejmu po wskrzeszeniu Rzeczypospolitej Polskiej i rządów prezydenta ministrów Ignacego Paderewskiego został uroczystie poświęcony Krzyż Wolności wzniesiony na Zamłyniu przez robotników garbarskich na pamiątkę zmartwychwstania wolnej i niepodległej Polski”. Dokument podpisał m.in. bp Ryx, proboszcz fary ks. Piotr Górski, kapelmistrz Kozłowski, weteran powstania styczniowego Józef Wojdacki i garbarz Wierciński.

Krzyż Wolności został wpisany do rejestru zabytków w 1994 roku. W 2015 miasto poddało obiekt gruntownej renowacji.

NIKA

REKLAMA

MIRAT
SALON OŚWIETLENIOWY

LAUREAT KONKURSU
ORŁY OŚWIETLENIA 2020

PRZYMIERZALNIA
ŻYRANDOLI

- wybierasz 3
- przymierzasz w domu
- te, które Ci nie pasują, oddajesz

TEL. (48) 363 65 40 mirat.com.pl

RADOM, ul. TORUŃSKA 9

SMACZNEGO

PASTA Z DYNI, PAPRYKI I SUSZONYCH POMIDORÓW

SKŁADNIKI

- 700 g dyni hokkaido (lub innej obranej ze skórki)
- 2 średniej wielkości czerwone papryki
- 10 pomidorów suszonych z zalewy olejowej
- 3 szalotki
- 3 ząbki czosnku
- 3 łyżki tartych migdałów
- 250 ml oleju rzepakowego
- sól, pieprz

PRZYGOTOWANIE

Dynię pokrój w kostkę, wrzuc na patelnię, wlej olej i smaż aż do zarumienienia się dyni, często przy tym mieszając. Dodaj pokrojoną w większą kostkę paprykę i smaż całość przez 5 minut, kilkakrotnie mieszając. Dodaj szalotkę pokrojoną w grubsze kawałki, ząbki czosnku i tarte migdały. Następnie podsmażaj wszystko ok. 2-3 minuty. Przełóż całość do miski, dodaj pomidory suszone, zmiksuj i dopraw do smaku. Podawaj jako dip do warzyw, pieczywa lub jako dodatek do kanapek.

JESIENNE GOFRY ORKISZOWO-DYNIOWE Z GRUSZKĄ

SKŁADNIKI (NA OK. 12 GOFRÓW)

- 150 g mąki orkiszowej z pełnego przemiału
- 50 g kaszki orkiszowej pełnoziarnistej Holle
- 1 łyżeczka proszku do pieczenia
- 1 łyżeczka cynamonu
- 3 jajka
- 100 ml mleka
- 150 g puree z dyni
- 125 g przecieru z gruszki Holle (1 słoiczek)
- 4 łyżki oleju

PRZYGOTOWANIE

W jednej misce ubić jaja na pianę, dodać do nich resztę mokrych składników: mleko, przecier z gruszki, puree z dyni, olej i delikatnie wymieszać. W drugiej misce wymieszać suche składniki: mąkę i proszek do pieczenia, a następnie przesiać. Połączyć zawartość obu misek i dokładnie wymieszać na jednolite lejące się ciasto gofrowe. Porcję gotowego ciasta wlewać na rozgrzaną gofrownicę wysmarowaną tłuszczem. Piec do zarumienienia.

Z babcinej apteczki

Szałwia na gojenie się ran, imbir na chorobę lokomocyjną, nagietek na wzdęcia, dziurawiec na stany lękowe, a melisa na uspokojenie. To nie zapiski z księgi czarownicy, ale tajemnica ziołolecznictwa.

Zioła znane i stosowane powszechnie przez nasze babcie odeszły do lamusa. Jednak przy ogólnym zwrocie ku zdrowemu stylowi życia i szeroko pojętej naturalności produktów ziołolecznictwo wraca do łask.

SZALWIA LEKARSKA

Szałwia lekarska jest uznawana za jedną z najcenniejszych roślin leczniczych Europy. Od dawien dawna znane jest powiedzenie: „Contra vim mortis crescit salvia in hortis”, czyli „Kto ma szalwię w ogrodzie, tego bieda nie ubodzie”. W przeszłości bywała nazywana nawet rośliną świętą. Surowcem leczniczym są liście i ulistnione wierzchołki pędów. Znajduje się w nich olejek eteryczny, który determinuje charakterystyczny korzenny zapach, a także polifenole. Napar z liści szalwii stosuje się głównie zewnętrznie do płukania gardła i jamy ustnej, jako skuteczny lek przeciwzapalny, odkażający i ściągający. Płukanki te pomocne są podczas leczenia anginy czy zapalenia dziąseł. Szalwię można także stosować w formie okładów na trudno gojące się rany. Napary, nalewki i ekstrakty z tego zioła poleca się w niezżytach i stanach zapalnych przewodu pokarmowego, wzdęciach oraz przewlekłych biegunkach. W ostatnim czasie szalwii przypisuje się aktywność przeciwcukrzycową.

Preparatów z szalwią nie należy przyjmować długotrwale ze względu na obecny w nich składnik olejku – tujon. Szalwia znajduje zastosowanie także w kuchni. Przyprawia się nią potrawy mięsne, drób i ryby. Świeże liście są ciekawym dodatkiem do sałat i dań z warzywami.

MELISA LEKARSKA

Jest ziołem o bardzo przyjemnym zapachu, zbliżonym do cytryny. Melisa lekarska to wspaniały, naturalny lek podnoszący na duchu i kojący skołataną nerwy. Napary z melisy pomagają uspokajać, łagodzić nudności i wymioty, pobudzają też apetyt. Herbatki łagodzą także objawy kolki jelitowej, biegunki i wszelkie problemy trawienne związane z nerwowością i nadpobudliwością. Zioło to jest użyteczne w stanach depresyjnych, panice, histeriach oraz w sytuacjach stresowych, którym towarzyszy przyspieszone bicie serca. Melisa lekarska łagodzi bóle miesiączkowe, bóle głowy, objawy niecierpliwości, bezsenności. Jej relaksujące działanie jest pożądane w leczeniu migren, zawrotów i bólów głowy oraz szumu w uszach. Pomaga w walce z lękami, zmęczeniem i drażliwością. Gorąca herbata z melisy lekarskiej wzmacnia pocenie i przyczynia się do obniżenia gorączki. To doskonały lek dla dzieci w czasie przeziębienia, grypy, kaszlu i kataru. Melisa ma zdolność

redukowania ilości wydzieliny z układu oddechowego, dlatego łagodzi męczący kaszel i astmę. Jej przeciwwirusowe właściwości wykorzystuje się w leczeniu opryszczki.

Liście melisy wykorzystuje się także kulinarnie. Można je dodawać do sałatek, zup, marynat i sosów. Są wspaniałym składnikiem ponczów, napojów, a nawet likierów.

NAGIETEK OGRODOWY

W lecznictwie zastosowanie mają kwiaty nagietka, przy czym najbardziej cenione są kwiaty z odmian pomarańczowych. Obecne są w nich saponiny, alkohole trójterpenowe, karotenoidy i niewielkie ilości olejku eterycznego. Ponadto w nagietku znajdują się związki żywcowe, śluzowe, flawonoidy, kwasy organiczne i spore ilości związków

senności, łagodzą dolegliwości migrenowe. Dziurawiec działa żółciopędnie, dzięki czemu pobudza trawienie. Poleca się go do stosowania zewnętrznego na rany oraz do płukania w stanach zapalnych gardła, z uwagi na właściwości dezynfekcyjne i przeciwzapalne. Ziele dziurawca zawiera czerwony barwnik – hyperycynę, pseudohyperycynę, flawonoidy (rutynę, kwercetynę), hiperozyd i olejki eteryczne. Obecne są w nim także witaminy A i C oraz bakteriobójcze garbniki. Preparaty z dziurawcem należy stosować w bardzo małych ilościach, ziele zwiększa bowiem wrażliwość skóry na słońce, co może prowadzić do poparzeń i uczuleń słonecznych.

RUMIANEK POSPOLITY

Surowcem leczniczym są koszyczki kwiatowe rumianku. W nich zawarty jest złożony olejek lotny oraz związki flawonoidowe, kumaryna, gorycze, cholina, śluz. Koszyczki rumianku mają też kwasy organiczne (walerianowy, salicylowy) i żywice. Rumianek działa wiatropędnie i przeciwskurczowo, dlatego napar do picia poleca się w przypadku niezżytów żołądka i jelit, przy wrzodziejącym ich zapaleniu. Herbatka z rumianku skutecznie łagodzi dolegliwości przy wzdęciach i kolce jelitowej. Sprawdza się także w różnych stanach zapalnych wątroby i pęcherzyka żółciowego.

W wielu szpitalach pacjentom chorym na schorzenia dróg moczowych oraz po różnych zabiegach i operacjach urologicznych zaleca się picie w dość dużych ilościach naparu z kwiatu rumianku pospolitego. Znane i doceniane są w ziołolecznictwie właściwości przeciwzapalne, antyseptyczne i przeciwalergiczne rumianku.

Rumianek bywa często podawany małym dzieciom, a nawet niemowlętom, jako środek leczący objawy bólowe ze strony przewodu pokarmowego. Działanie wiatropędne rumianku pomaga w walce z kolkami i wzdęciami u najmłodszych. Napar i wyciąg z rumianku (niekiedy w połączeniu z alkoholem) można także stosować zewnętrznie. Takie okłady poleca się przy stanach zapalnych skóry, przy obrzękach i trudno gojących się ranach. Gaziki nasączone rumiankiem pomagają na zapalenie spojówek i powiek oczu, także na tle alergicznym. Kwiat rumianku zastosowany jako dodatek do kąpieli wzmacnia, a także łagodzi objawy reumatyzmu. Rumianek pospolity wchodzi też w skład różnych preparatów, maści i mieszanek ziołowych, szampoonów rozjaśniających włosy i kosmetyków.

dr Aleksandra Czarnewicz-Kamińska
FITPL

ROZGRZEWAJĄCA ZUPA Z PIECZONYCH BURAKÓW Z GRZANKAMI

SKŁADNIKI

- 6 kromek chleba tostowego pełnoziarnistego
- 4 buraki
- 1,5 l bulionu warzywnego lub drobiowego
- skórka otarta z 1 pomarańczy
- ser typu lazur
- sól, pieprz, rozmaryn

PRZYGOTOWANIE

Myjemy buraki, suszymy i owijamy w folię aluminiową. Pieczemy w temperaturze 180° przez ok. 1,5 godziny, do miękkości. W tym czasie przygotowujemy grzanki. Kromki chleba kroimy w kostki, doprawiamy ulubionymi ziołami i pieczemy w piekarniku aż staną się chrupiące. Gotowe buraki obieramy ze skóry i kroimy w mniejsze kawałki. Dodajemy do ciepłego bulionu. Doprawiamy solą, pieprzem, rozmarynem i chwilę gotujemy, nie doprowadzając do wrzenia. Przed zmiksowaniem dodajemy skórkę z pomarańczy. Całość blendujemy. Przelewamy do misek, dekorujemy kawałkiem sera i grzankami.

PIECZONE BURAKI NADZIEWANE SUSZONYMI MORELAMI W TYMIANKOWYM SOSIE

SKŁADNIKI

- 6 dużych buraków
- 3 łyżki oliwy
- sok z połowy cytryny
- świeży tymianek
- 100 g moreli
- 1 ząbek czosnku
- sól i pieprz do smaku

PRZYGOTOWANIE

Buraki dokładnie myjemy. Skrapiamy delikatnie oliwą i sokiem z cytryny, nacieramy rozartym czosnkiem, dodajemy po gałązce tymianku. Pojedynczo zawijamy w folię aluminiową. Pieczemy w temperaturze 180 stopni przez ok. 30 minut, aż staną się miękkie. Delikatnie studzimy, zdejmujemy z nich folię i przekładamy do naczynia do zapiekania. Nacinamy górę buraków, do których wkładamy suszone morele, delikatnie jeszcze raz polewamy wszystko oliwą z dodatkiem tymianku, czosnku i odrobiny soku z cytryny. Doprawiamy solą i pieprzem do smaku. Pieczemy jeszcze przez ok. 15 minut.

HAT' TRICK

SZYMONA WYKROTY

Piątek
11°/6°
t. odczuwalna 9° C
ciśnienie 1018 hPa
wilgotność 74%

Sobota
12°/8°
t. odczuwalna 11° C
ciśnienie 1022 hPa
wilgotność 69%

Niedziela
11°/5°
t. odczuwalna 9° C
ciśnienie 1024 hPa
wilgotność 65%

Poniedziałek
12°/4°
t. odczuwalna 11° C
ciśnienie 1020 hPa
wilgotność 62%

Wtorek
11°/6°
t. odczuwalna 9° C
ciśnienie 1020 hPa
wilgotność 69%

Środa
11°/5°
t. odczuwalna 11° C
ciśnienie 1023 hPa
wilgotność 68%

Czwartek
12°/5°
t. odczuwalna 11° C
ciśnienie 1034 hPa
wilgotność 66%

źródło: twojapogoda.pl

Z pozólkłych szpalt

KRONIKA POLICYJNA

Kradzieże. Zdziech Marja, woźna kasy towarowej na stacji Radom, zameldowała w Kom. P. P., o skradzeniu jej z mieszkania 57 zł. Sprawca dostał się do mieszkania za pomocą otwarcia drzwi kluczem pozostawionym w drzwiach przez poszkodowaną.

Fałszowany miód. W czasie targu na pl. Jagiellońskim w Radomiu, zakwestjonowano 6 butelek miodu Zofji Gielniewskiej, zam. na Kapturze Nr. 3, gdyż miód był fałszowany.

Słowo nr 250, 29 października 1929

Radom – ku czci Jacka Malczewskiego

W ubiegły piątek, 25 b. m. o godz. 8 wieczorem w sali Stowarzyszenia Inżynierów i Techników odbyło się z inicjatywy Polskiej Macierzy Szkolnej zebranie celem ustalenia sposobu uczczenia Mistrza Jacka Malczewskiego (zmarł 8 października 1929 roku – przyp. red.).

Obrazy przy udziale 35 osób, przeważnie reprezentantów radomskich instytucji, trwały około 1 1/2 godziny. Po zagajeniu przez przedstawicielkę P.S.M., p. dyr. St. Wroncką, powołano na przewodniczącą zebrania p. dyr. Żdz. Woszczyńskiego oraz na sekretarza p. przez. S. Książka.

Po dłuższej dyskusji – przyjęto dwa projekty: jeden – p. dyr. Wronckiej, aby urządzić nabożeństwo żałobne, wmurować tablicę i zorganizować wieczór ku czci J. Malczewskiego z przemówieniem p. Wlastimila Hoffmana, oraz żywem obrazami; drugi – p. inż. Kuczyńskiej, aby porozumieć się z Zachętą Sztuk Pięknych w Warszawie, czyby w Radomiu nie udało się urządzić wystawy obrazów J. Malczewskiego, które ma Zachęta.

Zrealizowanie powyższych projektów oraz ustalenie szczegółów organizacyjnych, jak data i. t. p., powierzono Zarządowi P. M. S., który ma prawo dokooptować w razie potrzeby kilka osób. Należy podkreślić znamieny fakt, że na zebraniu powyższemu nie było przedstawicieli Zarządu miasta ani Starostwa.

Słowo nr 251, 30 października 1929

O pewnym podpisie

Rada Miejska w Radomiu powzięła w swoim czasie uchwałę o nadaniu obywa-

telstwa honorowego Radomia Marszałkowi Śmigłemu-Rydzowi.

Na artystycznie wykonanym dyplomie, wręczonym w dniu 16 bm Marszałkowi w Kielcach, brakło spośród radnych jedynie podpisu mec. Gajewicza. Fakt ten prasa miejscowa zgodnie napiętnowała, określając go jako niepoważną demonstrację eidecką.

W związku z tym wyjaśnił adw. Gajewicz w ostatnim numerze miejscowego tygodnika narodowego, że „z zaproszenia magistratu, aby dyplom z uchwałą podpisał nie skorzystałem, uważając, że ma ona charakter polityczny, niezgodny z moimi przekonaniami”.

Z oświadczenia powyższego wynika, że adw. Gajewicz nie solidaryzuje się z treścią uchwały Rady Miejskiej w przedmiocie uznania zasług Marszałka Śmigłego-Rydzza zarówno w walkach o Niepodległość, jak i w Polsce Odrodzonej. Wymowa tego znamienego wyjaśnienia jest tak oczywista, że dalsze mętne wywody o „ustosunkowaniu się do Armii Narodowej” (?) adw. Gajewicza nie zmieniają istoty rzeczy.

Zaznaczyć przytym należy, że w całym województwie kieleckim radni narodowi podpisywali dyplomy o nadaniu Marszałkowi Śmigłemu-Rydzowi obywatelstwa honorowego miast, wsi, a nawet w Radomiu uczynił to również radny eidecki inż. Krzeczkowski.

Trybuna nr 44, 29 października 1937

Zwiększenie ilości łóżek w szpitalach epidemicznych

Epidemia duru brzuszego i czerwonki panująca w Radomiu i okolicy spowodowała konieczność zwiększenia ilości łóżek, by pomieścić chorych.

Szpitale posługują się łóżkami wypożyczonymi od władz wojskowych, a dla uruchomienia oddziału epidemicznego na ul. Mlecznej wypożyczono z dowództwa miejscowego garnizonu dalszych 25 łóżek.

W związku z otwarciem nowego oddziału dla chorych zakaźnych w szpitalu św. Kazimierza Zarząd Miejski postanowił zakupić 40 łóżek na ogólną sumę 2000 zł.

Dyrekcja szpitali opracowuje dodatkowy budżet szpitalny na pokrycie nowych wydatków.

Trybuna nr 44, 29 października 1937

								9			8	1			
		7		3	5		1					7	3		
	6	8									9	4			
														2	
					1			1	3	4	4		5		
9		2		5		7		5	9		1	6			
							8	2			5				
		3	1		7	6		5			9				1
		5	4					8		7					6

Sudoku

Celem gry jest uzupełnienie pozostałych pól planszy cyframi od 1 do 9 (po jednej cyfrze w każdym polu). Każda z wpisywanych cyfr może wystąpić tylko raz w każdym z wierszy, kolumn i obszarów.

REKLAMA

NIE PRZEPLACAJ! rekord TAXI 2zł/km. / 5,50zł trasa nocie
48 389 80 80

Zaległe zwycięstwo

Piłkarki HydroTrucku Radom wygrały zaległy mecz na wyjeździe z UKS 3 Staszówką Jelna 4:1.

Radomianki nie miały problemów z pokonaniem UKS 3 na jego terenie. Od pierwszego gwizdka przyjezdne nadawały ton grze. Już w 9. minucie podanie Moniki Plóciennik wykorzystowała Aleksandra Szydło i HydroTruck prowadził 1:0. Na drugiego gola trzeba było poczekać do 20. minuty. Wtedy to Szydło podała do Amelii Chmury, a ta wpakowała piłkę do siatki.

Radomianki nie zwalniały tempa także po przerwie. W 51. minucie na listę strzelczyń wpisała się Karolina Barczak, która popisała się celną główką po rzucie różnym. Na 4:1 podwyższyła Chmura. W 70. minucie strzeliła w długi róg i piłka ugrzęzła w siatce gospożym. Honorową bramkę miejscowe zdobyły w 90. minucie.

– Jechaliśmy po trzy punkty i wykonaliśmy plan. Nasze piłkarki były wyraźnie lepsze – podsumował trener HydroTrucku Wojciech Pawłowski. – Teraz trzeba przełamać złą passę występów u siebie.

Okazja do tego nadarzy się w sobotę, kiedy HydroTruck podejmie Piastów Piastów. Początek meczu o godz. 12.

PS

Remis Broni z Legią

Piłkarze radomskiej Broni rzutem na taśmę zremisowali na wyjeździe z Legią II Warszawa. Gola zdobył Dominik Leśniewski.

Faworytem starcia byli młodzi warszawianie, którzy w tabeli grupy pierwszej trzeciej ligi mieli o pięć punktów więcej aniżeli podopieczni trenera Artura Kupca. Poczuciem dla „Broniarzy” był fakt, że mecz odbywał się na wyjeździe, a właśnie na obcych boiskach radomianie prezentują się w tej rundzie lepiej niż w domu.

Pojedynek rozpoczął się od ataków Broni. To właśnie zespół z Radomia przejął inicjatywę i w pierwszych minutach częściej stwarzał groźne okazje strzeleckie. Po jednej z nich zawodnicy Broni sygnalizowali zagranie ręką w polu karnym jednego z piłkarzy Legii, ale gwizdek arbitra milczał. Ataki gości w końcu przyniosły zamierzony efekt, bo w 14. minucie radomianie wykonywali rzut różny, a do piłki w zamieszaniu podbramkowym najszybciej dopadł Sebastian Pocięcha i z najbliższej odległości umieścił ją w siatce. Więcej goli w pierwszej połowie już nie padło i zanościło się na niespodziankę.

Ledwo rozpoczęła się druga część gry, już gospodarze doprowadzili do wyrównania. Legioniści wprowadzili szybki kontratak, po którym Szymon Włodarczyk pokonał Konrada Zacharskiego. Od tego momentu zaczęła się wymiana ciosów. Przed swoją szansą na zdobycie gola stanął m.in. Elian Hernandez, ale i Legia miała okazję. W 76. minucie ponownie Włodarczyk wykorzystał błąd radomskiej defensywy i to faworyci wyszli na prowadzenie.

Gdy wydawało się, że nic się nie zmieni, to rzutem na taśmę Broni wyrównała. Na strzał w 93. minucie zdecydował się Dominik Leśniewski, a piłka poszybowała ponad bezzradnie interweniującym Jakubem Kowynią i wpadła do bramki.

Legia II Warszawa – Broń Radom 2:2 (0:1)

MK

Podział punktów

Radomiak Radom zremisował 2:2 w zaległym meczu 8. kolejki Fortuna 1. Ligi z GKS-em Tychy. Pojedynek w końcu został rozegrany na stadionie przy ul. Narutowicza 9 w Radomiu.

● MICHAŁ NOWAK

Po raz pierwszy w tym sezonie w rozgrywkach ligowych „Zieloni” zagrali w Radomiu. Zgodę na to wydał departament rozgrywek Polskiego Związku Piłki Nożnej. Tymczasem przebudowa oświetlenia na stadionie przy ul. Narutowicza w Radomiu dobiega końca, a więc Radomiak wróci niebawem na stałe na obiekt Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji. Przypomnijmy, że poprzednie w tym sezonie starcia w Fortuna 1. Lidze „Zieloni” w roli gospodarza rozgrywali w Pruszkowie. Właśnie ze względu na modernizację oświetlenia przy Narutowicza. Natomiast ze względu na obostrzenia rządowe pojedynki z GKS-em odbyły się bez udziału publiczności.

Tuż przed rozpoczęciem spotkania prezes Radomiaka, Sławomir Stępniewski wręczył obrońcy Damianowi Jakubikowi koszulkę z numerem „100” za rozegranie stu spotkań w barwach „Zielonych”.

Pojedynek rozpoczął się od... dwóch żółtych kartek – po jednej dla zawodników obu zespołów. Kamil Szymura i Artur Bogusz obejrżeli je kolejno w drugiej i czwartej minucie pojedynku. Kilka chwil później GKS wyszedł na prowadzenie. Po dośrodkowaniu z rzutu różnego i zgraniu przez Szymurę, piłka trafiła pod nogi Oskara Paprzyckiego, a ten z najbliższej odległości pokonał Mateusza Kochalskiego. Pierwszy kwadrans gry należał do gości, ale potem do głosu doszedł Radomiak. W 25. minucie miejscowi mieli ogromne preten-

Fot. Piotr Nowakowski

sje do arbitra. Sygnalizowali zagranie ręką jednego z zawodników GKS-u w własnym polu karnym. Sędzia Dominik Sulikowski z Gdańska pozostał jednak niewzruszony, a dodatkowo za dyskusje upomniał trenera Dariusza Banasika żółtym kartonikiem.

Niedługo potem był już jednak remis. Błąd defensorów tyszan wykorzystał Karol Angielski, który przejął futbolówkę, minął bramkarza Konrada Jalochę i wpakował piłkę do pustej bramki. GKS cofnął się do defensywy, a grę prowadził Radomiak. Wynik do przerwy jednak się nie zmienił.

Lepszego początku drugiej połowy

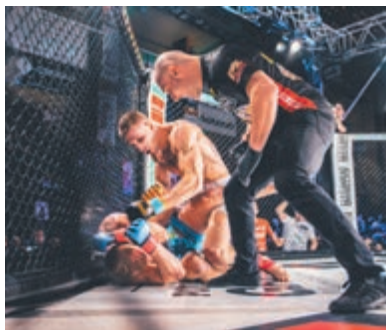
„Zieloni” nie mogli sobie wymarzyć. W 48. minucie w polu karnym faulowany był Angielski, który chwilę później pewnie wykorzystał „jedenastkę” i gospodarze objeli prowadzenie!

W kolejnych minutach tempo gry nieco siadło. Dużo było walki, gry w środku pola, a mało sytuacji podbramkowych. Trener GKS-u w ciągu 10 minut dokonał aż pięciu zmian w swoim zespole. Nie wiele to jednak pomogło, bo obraz gry nie uległ zmianie. Wciąż dużo było walki w środku, a mało konkretów pod bramkami, z obu stron boiska. Na placu po stronie Radomiaka pojawił się natomiast Radecki, który wrócił do gry w zielonych

Zawalczą w klatce

Już dziś (piątek, 30 października) w radomskiej hali MOSiR-u odbędzie się gala Babilon MMA 17. W oktagonie swoje umiejętności zaprezentuje 16 zawodników.

Organizatorem gal z serii Babilon MMA jest Tomasz Babiloński. To znany promotor sportów walki, który początkowo specjalizował się w boksie, ale od kilku lat zajmuje się również promowaniem MMA. Piątkowe wydarzenie będzie już trzecią wizytą tej organizacji w naszym mieście. Po raz pierwszy gala Babilon MMA odbyła się w Radomiu

Fot. Piotr Nowakowski

w marcu 2018 roku, a ostatnio gościła na MOSiR-ze w grudniu 2019. W obu tych wydarzeniach swoje umiejętności prezentowali pochodzący z naszego miasta Daniel Rutkowski. Teraz mistrza Babilon MMA i FEN zabraknie w oktagonie, ale na pewno będzie dopingował pozostałych fighterów z naszego regionu.

Najciekawiej, dla fanów z Radomia, zapowiada się co-main event, czyli starcie Marcina Skrzeka z Patrikiem Nowakiem. Dla zawodnika Cross Fightu Radom będzie to debiut w federacji Tomasza Babilońskiego. Wcześniej Skrzek

stoczył pięć pojedynków na galach TFL. Przegrał tylko pierwszy z nich – z Robertem Hołotą, a od marca 2019 roku legitymuje się serią czterech zwycięstw z rzędu. Po raz ostatni Marcin Skrzek walczył 7 marca 2020 i wtedy to pokonał przez techniczny nokaut Jerry'ego Kvarnstroma na gali TFL 20, sięgając po mistrzowski pas tej federacji. Teraz jego rywalem będzie Patryk Nowak, który do oktagonu wróci po ponad 2,5-letniej przerwie. Wcześniej zawodnik, który na co dzień mieszka w Leeds, wygrał pięć z siedmiu pojedynków. Lepsi od niego okazali się tylko Marcin Ziółkowski i Piotr Hallmann. Obu fanom MMA przedstawić nie trzeba, a wystarczy powiedzieć, że Hallmann ma na swoim koncie występ w UFC, czyli najlepszej federacji na świecie.

Na piątkowej gali w klatce wystąpi również Damian Zuba, który zmierzy się z Łukaszem Pokutyńskim. A na karcie wstępnej znalazła się walka w formule semi-pro, w której Grzegorz Rutkowski zmierzy się z Kamilem Winiarczykiem. Natomiast w walce wieczoru Dawid Żółtaszek walczy z Tonim Valtonenem.

Gala Babilon MMA 17 odbędzie się w piątek, 30 października o godz. 19.30 w radomskiej hali MOSiR-u. Ze względu na sytuację epidemiologiczną na trybunach zabraknie kibiców. Transmisję z tego wydarzenia będzie można oglądać na sportowych antenach Polsatu.

KD

Tie-break dla gospodarzy

Cerrad Enea Czarni Radom podzielili się punktami ze Ślepskiem Malow Suwałki w zaległym meczu 3. kolejki PlusLigi. Górą byli jednak siatkarze z Podlasia, którzy wygrali po tie-breaku 3:2.

Zespoły Cerrada Enei Czarnych Radom i Ślepska Malow Suwałki spotkały się po raz drugi w ciągu ośmiu dni. W poprzedni wtorek w radomskiej hali MOSiR-u rozegrany został awansem mecz 16. kolejki, w którym suwalczanie wygrali bez straty seta. W ostatnią środę oba zespoły odrobili natomiast zaległości z trzeciej serii gier i tym razem podzieliły się punktami.

„Wojskowi” podeszli do tego pojedynku ponownie w osłabieniu. Nie było Dawida Konarskiego i Mateusza Masłowskiego. Dwukrotny mistrz świata, który w ostatnich dniach nie trenował ze względu na kontuzję stawu skokowego, w środę otrzymał pozytywny wynik testu na koronawirusa.

Set otwarcia rozpoczął się od wyrównanej walki. Do stanu 10:10 trwała wymiana ciosów. Żadna z ekip nie potrafiła wypracować sobie bezpiecznej przewagi. Jednak od stanu 19:19 „Wojskowi” zdobyli trzy oczka z rzędu. Kiedy Josifow obił blok, radomianie mieli setballe (21:24), a premierowego seta wygrali niedługo później, po ataku Gąsiora (23:25).

Na początku drugiej partii na prowadzeniu byli suwalczanie (6:3, 8:5). Po bloku Rousseaux przewaga wzrosła już do pięciu punktów (11:6). Co prawda radomianom udało się zbliżyć

barwach po ponadczteroletniej przerwie. W ostatnich minutach GKS w końcu dopiął swego. W polu karnym faulował Leandro Rossi, a pewnym egzekutorem rzutu karnego był kapitan tyszan, czyli Łukasz Grzeszczyk i było 2:2. Takim też rezultatem, a więc i podziałem punktów pojedynki się zakończył.

Po dziewięciu rozegranych spotkaniach Radomiak zajmuje siódme miejsce w tabeli z dorobkiem 14 punktów. W następnej kolejce „Zieloni” zagrają na wyjeździe ze Stomilem Olsztyn. Ten mecz zaplanowany jest na 7 listopada, a rozpocznie się o godz. 13. Wcześniej Radomiak w Pucharze Polski zagra w sobotę, 31 października z drugoligową Pogonią Siedlce.

Radomiak Radom – GKS Tychy 2:2 (1:1)

Bramki: Angielski 28' i 50' z karnego – Paprzycki 7', Grzeszczyk 86' z karnego

Radomiak: Kochalski – Jakubik, Cichocki, Bodzioch, Bogusz, Leandro (90' Ebwelle), Kaput, Lewandowski (46' Podliński), Gąska, Kozak, Angielski (77' Radecki)

GKS: Jalocha – Wołkowicz (69' Stefanik), Szymura, Nedić, Szeliga (61' Polap), Moneta (70' Steblecki), Norkowski (61' Biegański), Grzeszczyk, Paprzycki, Biel, Nowak (61' Lewicki).

Sędzia: Dominik Sulikowski (Gdańsk)

Żółte kartki: Bogusz, Banasik (trener), Gąska – Szymura, Norkowski, Wołkowicz, Szeliga, Grzeszczyk, Nedić

do przeciwnika (14:13), ale za chwilę Ślepski znowu odskoczył z wynikiem (17:14, 19:16). Przewagi zespół miejscowych nie oddał i po błędzie serwisowym Josifowa było 25:23 i 1:1 w setach.

Pierwsze minuty trzeciej odsłony były jeszcze ciężkie (4:4, 6:6), ale potem, dzięki dobrej zagrywce, suwalczanie dość mocno odskoczyli. Podopieczni trenera Prygla nie radzili sobie z zagrywkami Sapińskiego i ze stanu 8:8 zrobiło się... 17:8! Cerrad Enea Czarni po tych ciosach już się w tej odsłonie nie podniósł i przegrał wysoko do 16.

„Wojskowi” szybko wymazali z głów obraz kiepskiego w swoim wykonaniu trzeciego seta i w czwartym toczyli emocjonującą walkę z rywalem. Po walce na przewagi wygrali do 25.

Radomianie fatalnie zaczęli ostatnią odsłonę (3:0). W kolejnych minutach wcale nie było lepiej. Ślepski zbudował wysoką przewagę, a „Wojskowi” nie potrafili odpowiedzieć. Gospodarze wygrali 15:8 i w całym meczu 3:2.

Ślepski Malow Suwałki – Cerrad Enea Czarni Radom 3:2 (23:25, 25:23, 25:16, 25:27, 15:8)

MICHAŁ NOWAK

Znakomity powrót

Siatkarki E. Leclerc Moya Radomki Radom po przerwie spowodowanej kwarantanną wróciły do ligowej rywalizacji i zaprezentowały się znakomicie, wygrywając na wyjeździe z DPD Legionovią Legionowo 3:0.

● MICHAŁ NOWAK

Podopieczne trenera Riccardo Marchesiego pauzowały w ostatnim czasie, a kilkanaście ostatnich dni spędziły na kwarantannie. To wszystko ze względu na wykryte przypadki zakażenia koronawirusem w zespole. W poniedziałek wróciły do walki na parkietach Tauron Ligi.

Do meczu z Legionovią radomianki podeszły w niemal pełnym składzie. Zabrakło jedynie libero Agaty Witkowskiej, która nie doszła do siebie w stu procentach i sztab szkoleniowy postanowił, że w tym meczu jeszcze nie zagra. Zastąpiła ją na tej pozycji przyjmująca Julita Molenda. Również DPD Legionovia nie była w najmocniejszym składzie. – Niedyspozycja dopadła trenera Alessandro Chiappiniego, naszego statystyka Fabio Gabbana i dwie zawodniczki: Dianę Dąbrowską i Klaudię Kulig – poinformował przed meczem klub z Legionowa.

Bardzo szybko E. Leclerc Moya Radomka osiągnęła kilkupunktową przewagę. Po punktowej zagrywce Twardowskiej było 3:7. W kolejnych minutach radomianki utrzymywały prowadzenie (6:9, 9:13). Po skutecznym bloku przewaga wzrosła do sześciu „oczek” (10:16). Do końca premierowej odsłony obraz gry nie uległ już zmianie, a po skutecznym ataku Bałuckiej przyjezdne zapisały na swoje konto pierwszego seta (20:25).

Fot. Ryszard Gajdak/DPD Legionovia Legionowo

Po udanej akcji Honorio było 3:6, ale za moment DPD Legionovia doprowadziła do remisu 8:8 w drugiej partii, a chwilę później gospodynie prowadziły 10:9. Kolejne minuty to wymiana ciosów, a wynik oscylował w granicach remisu. Po ataku Różańskiej było 22:22, ale kolejne trzy akcje należały już do radomianek, które drugą odsłonę zakończyły punktowym blokiem.

W trzecim i, jak się potem okazało, ostatnim secie radomianki pokazały

charakter. Podopieczne trenera Marchesiego źle rozpoczęły ten fragment gry (6:1, 9:2). Po punktowym bloku Legionovii było już 15:8 i wydawało się, że może to być koniec emocji w tej partii. Jednak E. Leclerc Moya Radomka nie złożyła broni i zabrała się za odrabianie strat. Po ataku Honorio strata wynosiła już tylko trzy punkty (19:16), a parę chwil później, kiedy błąd wystawy popełniła Grabka, był już remis 21:21! W decydujących fragmentach więcej

zimnej krwi zachowały radomianki, które znowu, podobnie jak w drugiej partii, wygrały do 22 i w całym meczu 3:0.

E. Leclerc Moya Radomka Radom z dorobkiem 11 punktów zajmuje obecnie trzecie miejsce w tabeli Tauron Ligi. Do prowadzącego Developresu traci cztery punkty, a do drugiej Energi MKS Kalisz dwa „oczka”. Jednak drużyna z Rzeszowa rozegrała jedno spotkanie więcej, a ekipa z Kalisza dwa.

Kolejny pojedynek w Tauron Lidze radomianki rozegrają w poniedziałek, 2 listopada, kiedy to zmierzą się u siebie z beniaminkiem rozgrywek, czyli Jokerem Świecie. Zespół ten do tej pory rozegrał sześć pojedynków i zdobył sześć punktów. Początek meczu o godz. 17.30 w hali MOSiR przy ul. Narutowicza 9.

DPD Legionovia Legionowo – E. Leclerc Moya Radomka Radom 0:3 (20:25, 22:25, 22:25)

DPD Legionovia: Grabka 2, Oliveira Souza 13, Rivero Marin 9, Różański 9, Tokarska 6, Stafford 8, Lemańczyk (libero) i Szczyrba

E. Leclerc Moya Radomka: Skorupa 2, Honorio 18, Twardowska 6, Johnson 13, Łukasik 10, Picussa 3, Molenda (libero) oraz Bałucka 1, Biała

Sędziowie: Katarzyna Sokół i Radosław Kaczor

MVP: Janisa Johnson (E. Leclerc Moya Radomka Radom)

Niespodziewana wygrana

Pięć meczów czekali kibice Uniwersytetu Radom na premierowe zwycięstwo beniaminka w pierwszej lidze.

Radomianie dokonali tego na parkiecie AZS-u UW Warszawa. W 13. minucie radomianie wyszli na pierwsze prowadzenie w niezwykle wyrównanym spotkaniu i było 6:5. Siedem minut później po kontrataku i голу Patryka Wasika radomianie wciąż utrzymywali jednostronną przewagę. W 27. minucie po голу Rafała Banaczka Uniwersytet prowadził już 13:11, by na przerwę schodzić z jednostronnym prowadzeniem 14:13.

Zanosiło się wówczas na sporą niespodziankę, AZS UW do meczu przystępował bowiem z dorobkiem dziewięciu oczek uzyskanych w czterech pojedynkach. Radomianie z kolei w czterech spotkaniach nie zdołali zdobyć choćby punktu.

W drugą połowę lepiej weszli goście z Radomia i po ośmiu minutach wyszli na najwyższe, bo trzybramkowe prowadzenie. Dość dobrze pod bramką AZS-u spisywał się Adrian Gruszczyński. Im bliżej końca meczu, tym radomianie prezentowali się dojrzalej. W ataku brylowali Gruszczyński i Aleksy Radwański, w bramce Uniwersytetu zaś znakomicie spisywał się Baran. Efekt był taki, że na 10 minut przed końcem i po siódmym голу ze skrzydła Wasika beniaminek prowadził już 24:18! Jeszcze w 52. minucie czerwoną kartkę ujrzał Banaczek, ale nie zdeprymowało to dobrze usposobionych radomian, którzy zdobyli pierwszy komplet punktów w sezonie.

MK

AUTOPROMOCJA

NORBI i DAWID budzą RADOM

poranki są...

aha...
aha!

GORĄCE

SŁUCHAJ!
od 6 do 10

radio
rekord
106.2 FM